

WICEPREZES
NAJWYŻSZEJ IZBY KONTROLI
MARIAN CICHOSZ

KPB – 4101-02-04/2012

P/12/093

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/12/093 – „Nabór, postępowanie kwalifikacyjne i szkolenie nowo przyjętych funkcjonariuszy ABW, CBA, Policji i Straży Granicznej”.
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Departament Porządku i Bezpieczeństwa Wewnętrznego
Kontrolerzy	Kontrolę przeprowadzili, na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy o Najwyższej Izbie Kontroli ¹ i upoważnień Dyrektora Departamentu Porządku i Bezpieczeństwa Wewnętrznego NIK, kontrolerzy: - Arkadiusz Tulpan - główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 080693 z dnia 1 czerwca 2012 r., - Zbigniew Włodarczyk - specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 080692 z dnia 1 czerwca 2012 r., - Zdzisław Lipiński - specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 080712 z dnia 25 lipca 2012 r. (dowód: akta kontroli str. 1-4, 7-8)
Jednostka kontrolowana	Komenda Główna Policji - 02-624 Warszawa, ul. Puławska 148/150, dalej zwana również „KGP”
Kierownik jednostki kontrolowanej	Komendantem Głównym Policji jest od 10 stycznia 2012 r. nadinspektor Marek Działoszyński. Poprzednio, w okresie od 6 marca 2008 r. do 9 stycznia 2012 r., Komendantem Głównym Policji był generalny inspektor Andrzej Matejuk. (dowód: akta kontroli 417-421)

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, mimo stwierdzonych nieprawidłowości², działalność Policji w zakresie naboru i postępowania kwalifikacyjnego kandydatów oraz służby przygotowawczej i szkolenia nowo przyjętych funkcjonariuszy, w okresie objętym kontrolą³.

Uzasadnienie oceny ogólnej

Kontrola wykazała, że poza opisanymi poniżej przypadkami, system naboru do służby i postępowania kwalifikacyjnego kandydatów oraz służby przygotowawczej nowo przyjętych funkcjonariuszy, zapewniał prawidłową realizację zadań nałożonych przepisami prawa. Nie stwierdzono badań lub czynności, realizowanych w toku postępowania kwalifikacyjnego, wykraczających poza procedurę i dokumenty określone przepisami. Kontrola wykazała prawidłowe postępowanie z ofertami i innymi materiałami opracowania kadrowego osób, które nie zostały funkcjonariuszami. NIK ocenia ponadto pozytywnie funkcjonowanie systemu szkolenia, w szczególności podstawowego i podoficerskiego nowo przyjętych funkcjonariuszy, z zastrzeżeniami odnośnie wydolności tego systemu.

Stwierdzone w toku kontroli nieprawidłowości dotyczyły naruszenia zasady celowości określonej w art. 26 ust. 1 pkt 4 ustawy o ochronie danych osobowych⁴, poprzez zbyt długie przechowywanie informacji o kandydatach, a także dokumentowania postępowania kwalifikacyjnego. Nabór, postępowanie kwalifikacyjne i przebieg służby przygotowawczej

¹ Ustawa z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli (Dz. U. z 2012 r., poz. 82 ze zm.), zwana dalej „ustawą o NIK”.

² NIK stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna.

³ Kontrolą objęto lata 2010-2012 (I półrocze).

⁴ Art. 26 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2002 r., Nr 101, poz. 926 ze zm.), zwanej dalej „ustawą o ochronie danych osobowych”, stanowi, że administrator danych przetwarzający dane powinien dołożyć szczególnej staranności w celu ochrony interesów osób, których dane dotyczą, a w szczególności jest obowiązany zapewnić, aby dane te były przechowywane w postaci umożliwiającej identyfikację osób, których dotyczą, nie dłużej niż jest to niezbędne do osiągnięcia celu przetwarzania.

nie były przedmiotem audytu ani kontroli KGP, co skutkowało powstaniem nieprawidłowości, ujawnionych w toku kontroli NIK.

NIK zwraca uwagę Pana Komendanta na brak zrównoważenia, przez prowadzony nabór, rosnącej systematycznie liczby wakatów, wynikającej z odejścia funkcjonariuszy ze służby. W okresie objętym kontrolą liczba wakatów wzrosła z 4.537 do 6.580, tj. o 45%.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Organizacja i realizacja naboru oraz postępowania kwalifikacyjnego kandydatów do służby.

1.1. Organizacja i realizacja naboru kandydatów do służby w Policji

1.1.1 Organizacja naboru

*Opis stanu
faktycznego*

Postępowanie kwalifikacyjne w stosunku do osób ubiegających się o przyjęcie do służby realizowane było przez komórki organizacyjne do spraw doboru kandydatów⁵ do służby w Policji, zlokalizowane w KGP i komendach wojewódzkich (Stołecznej) Policji.

W KGP proces doboru do służby w Policji koordynował i realizował:

- od 1 stycznia 2010 r. – 31 maja 2010 r. Wydział Doboru Biura Kadr i Szkolenia KGP, dalej zwanego również „BKISz”,
- od 1 czerwca 2010 r. – Wydział Koordynacji Doboru i Szkolenia BKISz.

(dowód: akta kontroli str. 113-114, 199-204)

Zespoły lub sekcje ds. doboru, funkcjonujące w strukturze wydziału kadr i szkolenia komend wojewódzkich (Stołecznej) Policji, realizowały zadania określone w rozporządzeniu w sprawie postępowania kwalifikacyjnego z 2007 r.⁶, za wyjątkiem:

- testu wiedzy i testu sprawności fizycznej, które przeprowadzały szkoły policyjne, według kryteriów określonych przez Komendanta Głównego Policji⁷,
- testu psychologicznego, który to etap przeprowadzali psychologowie pełniący służbę lub zatrudnieni w KGP albo w komendzie wojewódzkiej (Stołecznej) Policji⁸,
- ustalania zdolności fizycznej i psychicznej kandydata, które było realizowane przez komisje lekarskie, podległe ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych (art. 26 ustawy o Policji⁹).

Do wyłącznej kompetencji Komendanta Głównego Policji należała decyzja w przedmiocie ustalania planowanych terminów przyjęć do służby w Policji oraz liczby osób planowanych do przyjęcia do służby w określonym roku kalendarzowym. Ogólny limit przyjęć do służby był rozdysponowywany przez Komendanta Głównego Policji na poszczególne komendy wojewódzkie (Stołeczną) Policji, przy uwzględnieniu sytuacji kadrowej w tych jednostkach, w tym liczby wakatów. Określając limit i terminy przyjęć uwzględniano również możliwości bazy kwaterunkowej szkół policyjnych, w których realizowano szkolenie zawodowe podstawowe nowo przyjmowanych funkcjonariuszy.

(dowód: akta kontroli str. 21-104, 113-114, 142-144, 169-181, 183-194)

W latach objętych kontrolą, Komendant Główny Policji wyznaczał terminy przyjęć do służby w Policji zgodnie z § 4 rozporządzenia w sprawie postępowania kwalifikacyjnego z 2007 r.¹⁰.

⁵ Zgodnie z postanowieniami rozporządzeń w sprawie postępowania kwalifikacyjnego kandydatów do służby w Policji, w Policji stosowany jest termin „dobór” jako synonim „naboru”.

⁶ Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 30 sierpnia 2007 r. w sprawie postępowania kwalifikacyjnego w stosunku do osób ubiegających się o przyjęcie do służby w Policji (Dz. U. Nr 170, poz. 1202 ze zm.), zwane dalej „rozporządzeniem w sprawie postępowania kwalifikacyjnego z 2007 r.” Rozporządzenie utraciło moc z dniem 15 kwietnia 2012 r. na podstawie art. 3, w związku z art. 1, ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. o zmianie ustawy o Policji (Dz. U. Nr 205, poz. 1205).

⁷ Zgodnie z § 12 ust. 2 rozporządzenia w sprawie postępowania kwalifikacyjnego z 2007 r.

⁸ Zgodnie z § 12 ust. 3 rozporządzenia w sprawie postępowania kwalifikacyjnego z 2007 r.

⁹ Ustawa z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. z 2011 r. Nr 287, poz. 1687 ze zm.), zwana dalej „ustawą o Policji”.

¹⁰ Przepis § 4 rozporządzenia w sprawie postępowania kwalifikacyjnego z 2007 r. stanowi, że Komendant Główny Policji, co najmniej raz w roku, ustala planowane terminy przyjęć do służby w Policji oraz określa minimalną liczbę osób planowanych do przyjęcia do tej służby w określonym roku kalendarzowym i podaje je w formie ogłoszenia do publicznej wiadomości.

Poniżej przedstawiono terminy i limity przyjęć do służby w Policji oraz ich realizację:

	<u>termin</u>	<u>limit</u>	<u>limit skorygowany</u>	<u>realizacja</u>
• 2010 r.	26 kwietnia	656	717	
	2 sierpnia	600	641	
	16 listopada	621	672	
	30 grudnia	1002	1.002	
	<u>łącznie w 2010 r.</u>	<u>2.879</u>	<u>3.032</u>	<u>2.954 (97,4%);</u>
• 2011 r.	10 maja	1.350	1.350	
	5 lipca	1.000	1.000	
	8 listopada	1.550	1.569	
	30 grudnia	1.540	1.700	
	<u>łącznie w 2011 r.</u>	<u>5.440</u>	<u>5.619</u>	<u>5.596 (99,6%);</u>
• 2012 r. ¹¹	20 marca	180	180	
	8 maja	1.080	1.080	
	<u>łącznie w I połowie 2012 r.</u>	<u>1.260</u>	<u>1.260</u>	<u>1.260 (100%).</u>

(dowód: akta kontroli str. 108-109, 118-119, 124-194)

W oparciu o ustalone terminy przyjęć do służby w Policji zamieszczane były, odpowiednio: na stronie internetowej i w Biuletynie Informacji Publicznej KGP, komendy wojewódzkiej (Stołecznej) Policji, komend powiatowych, miejskich i rejonowych Policji oraz w siedzibie tych komend i w wojewódzkich oraz powiatowych urzędach pracy, ogłoszenia o przyjmowaniu do służby we wskazanych jednostkach organizacyjnych Policji.

W okresie objętym kontrolą komendanci wojewódzcy (Stołeczny) Policji występowali z wnioskami o zwiększenie przydzielonych im limitów o następującą ilość osób:

- w 2010 r. – o 453 osoby (15,3% limitu ogólnego); zwiększono o 281 osób (62% potrzeb),
- w 2011 r. – o 747 osób (13,3% limitu ogólnego), zwiększono o 306 osób (41% potrzeb).

W 2012 r. (I półrocze) nie zgłaszano potrzeby zwiększenia limitów¹².

Możliwości zwiększenia limitów przyjęć do służby w Policji były ograniczone i zależały od możliwości realizacji szkolenia zawodowego podstawowego w szkołach policyjnych (możliwości bazy szkoleniowej, kwaterunkowej, jak i stan kadry dydaktycznej), a także od środków finansowych przeznaczonych na działalność szkoleniową. Komendant Główny Policji, określając limity przyjęć dla poszczególnych garnizonów, preferował te, w których wskaźnik wakatów był najwyższy, z uwzględnieniem prognozowanej liczby odejść ze służby w Policji.

(dowód: akta kontroli str. 408-410)

Komendant Główny Policji określił także terminy przyjęć od służby w Policji dla członków personelu lotniczego dla KGP oraz komend wojewódzkich Policji w Krakowie, Wrocławiu i Szczecinie posiadających w swojej strukturze sekcje lotnicze.

(dowód: akta kontroli str. 415-416)

Nabór na członków personelu lotniczego, ze względu na znikomą liczbę osób chętnych do służby na tych stanowiskach oraz małą liczbę etatów, miał charakter akcyjny i uzależniony był od potrzeb w zakresie zatrudnienia, określanych przez Zarząd Lotnictwa Policji Głównego Sztabu Policji KGP, dalej zwany również „ZLP GSzP”. Oferty kandydatów ubiegających się o podjęcie służby w KGP, opiniowane były przez Dyrektora GSzP, przy uwzględnieniu predyspozycji i umiejętności przydatnych na tych stanowiskach.

(dowód: akta kontroli str. 416, 607-613)

¹¹ Na 2012 r. wyznaczono następujące terminy przyjęć: 20 marca, 8 maja, 17 lipca, 4 września, 18 września, 6 listopada.

Rozliczono przyjęcia zrealizowane w okresie objętym kontrolą.

¹² Szczegółowe zestawienia tabelaryczne zamieszczono w aktach kontroli.

1.1.2 Formy prowadzenia naboru do Policji

Opis stanu
faktycznego

Dobór do służby w Policji miał charakter ciągły i w okresie objętym kontrolą miał charakter pasywny¹³. Postępowanie kwalifikacyjne rozpoczynało się z chwilą złożenia przez kandydata do służby kompletu dokumentów w komórce właściwej ds. doboru KGP.

(dowód: akta kontroli str. 212)

Po złożeniu kompletu dokumentów, kandydat był rejestrowany w aplikacji CRDK, będącej systemem informatycznym wspierającym proces rekrutacji do służby w Policji¹⁴. Wobec każdego zarejestrowanego kandydata prowadzono postępowanie kwalifikacyjne.

(dowód: akta kontroli str. 211-212)

W Policji, w ujęciu średniorocznym¹⁵, była następująca liczba wakatów: w 2010 r. - 4.537, w 2011 r. - 5.514, w 2012 r. (31 maja) – 6.580. W CRDK zarejestrowano po raz pierwszy: w 2010 r. - 31.270 kandydatów, w 2011 r. - 41.891 kandydatów oraz w 2012 r. (31 maja) - 21.217 kandydatów.¹⁶

(dowód: akta kontroli str. 211-212)

1.1.3 Ustalanie stanowisk wymagających od kandydatów szczególnych kwalifikacji

Opis stanu
faktycznego

Zgodnie z § 9 rozporządzenia w sprawie postępowania kwalifikacyjnego z 2007 r., postępowanie kwalifikacyjne było prowadzone w KGP wobec kandydatów do służby w charakterze członków personelu lotniczego posiadających uprawnienia lotnicze w określonej specjalności. W rozporządzeniu MSWiA z dnia 19 czerwca 2007 r.¹⁷, w tabeli Nr 2 „Wymagania w zakresie wykształcenia, kwalifikacji zawodowych i stażu służby, jakim powinni odpowiadać policjanci na innych stanowiskach służbowych”, wskazano cztery takie stanowiska: starszy pilot, starszy mechanik, pilot, mechanik. Dyrektor BKISz wyjaśnił, że Biuro Kadr i Szkolenia KGP w celu zapewnienia doboru kandydatów posiadających odpowiednie kwalifikacje na ww. stanowiska konsultowało się z ZLP GSzP.

Komendant Główny Policji, w zarządzeniu Nr 1216 z 2 listopada 2005 r. w sprawie metod i form wykonywania zadań przez służbę Lotnictwo Policji, szczegółowo określił nadawanie i weryfikację uprawnień personelowi lotniczemu Lotnictwa Policji¹⁸. W § 3 zarządzenia postanowiono, że czynności lotnicze mogą wykonywać wyłącznie policjanci i pracownicy Policji posiadający licencję, świadectwo kwalifikacji i uprawnienia lotnicze oraz uczestniczący w szkoleniu lotniczym celem ich uzyskania. W § 4 ust. 2 zarządzenia określono wymagania do uzyskania licencji pilota Lotnictwa Policji oraz wymagania do uzyskania licencji mechanika obsługi statku powietrznego.

(dowód: akta kontroli str. 112-113, 197-198, 985-993)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

1.1.4 Analiza systemu naboru (badania, kontrola)

Opis stanu
faktycznego

Analiz funkcjonowania systemu doboru do służby w Policji dokonywano m.in. podczas narad służbowych kierownictwa Policji z komendantami wojewódzkimi (Stołecznym) Policji

¹³ Dla potrzeb niniejszej kontroli przyjęto, że nabór pasywny (bierny) polega na przyjmowaniu wniosków (podań) od kandydatów bądź w systemie ciągłym, bądź w ustalonych terminach. Nabór pasywny często jest wspierany aktywnymi metodami popularyzowania służby jako takiej i zachęcania potencjalnych kandydatów do jej podjęcia. Nabór aktywny dotyczy wyszukiwania i nakłaniania do podjęcia służby konkretnych osób, posiadających pożądane doświadczenie, kwalifikacje bądź umiejętności.

¹⁴ CRDK - Centralny Rejestr Doboru Kadr. Funkcjonowanie CRDK regulowała decyzja Nr 164 Komendanta Głównego Policji z dnia 19 marca 2008 r. w sprawie prowadzenia centralnego zbioru informacji o osobach ubiegających się o przyjęcie do służby w Policji (Dz. Urz. KGP z 2008 r. Nr 6, poz. 44), zwana dalej „decyzją KGP w sprawie CRDK z 2008 r.”. Aplikacja CRDK umożliwia generowanie informacji dotyczących zarejestrowanego kandydata do służby w Policji.

¹⁵ Średnia arytmetyczna stanu wakatów w komendach wojewódzkich Policji i KGP w kolejnych miesiącach danego roku.

¹⁶ Zestawienie tabelaryczne obejmujące liczby ofert kandydatów zarejestrowanych w CRDK oraz liczby wakatów, według jednostek rejestrujących włączono do akt kontroli.

¹⁷ Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 19 czerwca 2007 r. w sprawie wymagań w zakresie wykształcenia, kwalifikacji zawodowych i stażu służby, jakim powinni odpowiadać policjanci na stanowiskach komendantów Policji i innych stanowiskach służbowych oraz warunków ich mianowania na wyższe stanowiska służbowe (Dz. U. z 2007 r., Nr 123, poz. 857 ze zm.).

¹⁸ Dz. Urz. KGP z 2005 r., Nr 18, poz. 125 ze zm.

oraz w drodze analizy informacji napływających do BKiSz KGP z jednostek organizacyjnych Policji. W wyniku analiz i uwag zgłaszanych przez komendantów wojewódzkich (Stołecznego) Policji, rozporządzenie w sprawie postępowania kwalifikacyjnego z 2007 r. zostało zmienione rozporządzeniem z dnia 8 lutego 2011 r. Zmiany dotyczyły okoliczności i warunków ustalania przez komisję lekarską zdolności fizycznej i psychicznej kandydata do służby, określania okoliczności, w jakich przełożony właściwy w sprawach postępowania kwalifikacyjnego, zawiadamia pisemnie kandydata o niewszczęciu postępowania kwalifikacyjnego lub przerwaniu tego postępowania oraz rezygnacji w kwestionariuszu osobowym (część A) z informacji o osobach pozostających we wspólnym gospodarstwie domowym, z uwagi na to, że informacje te znajdują się w ankiecie bezpieczeństwa osobowego.

(dowód: akta kontroli str. 114-118, 634-636, 980-983)

Uwagi
dotyczące
badanej
działalności

W okresie objętym kontrolą, system doboru nie był przedmiotem audytu lub kontroli.

W ocenie NIK, nabór tak dużej liczby funkcjonariuszy, wymagający przeprowadzenia kilkudziesięciu tysięcy postępowań kwalifikacyjnych w roku, a tym samym pociągający za sobą znaczne koszty, jest obszarem wymagającym nie tylko bieżącego nadzoru, ale również systematycznej kontroli bądź audytu.

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, mimo stwierdzonych nieprawidłowości, działalność kontrolowanej jednostki w zakresie naboru.

1.2. Postępowanie kwalifikacyjne

1.2.1 Organizacja postępowania kwalifikacyjnego

Opis stanu
faktycznego

Postępowanie kwalifikacyjne składało się z następujących etapów: ocena dokumentów złożonych przez kandydata, w tym kwestionariusza osobowego, rozmowa wstępna, sprawdzenie w ewidencjach i kartotekach prawdziwości danych zawartych w kwestionariuszu, test wiedzy, test sprawności fizycznej, test psychologiczny, wywiad zorganizowany¹⁹, ustalenie zdolności fizycznej i psychicznej, postępowanie sprawdzające określone w przepisach o ochronie informacji niejawnych²⁰, zatwierdzenie listy kandydatów. Po pozytywnym zweryfikowaniu zgodności dokumentów z wymaganiami określonymi w ogłoszeniu oraz sprawdzeniu zgodności danych podanych w kwestionariuszu, z kandydatem przeprowadzano rozmowę wstępną. Po uzyskaniu pozytywnej oceny z rozmowy wstępnej, kandydatów kierowano na test sprawności fizycznej i test wiedzy. Testy sprawności fizycznej przeprowadzono w stosunku do kandydatów, którzy pozytywnie przeszli poprzednie etapy. Testy sprawności fizycznej przeprowadzane były na podstawie decyzji Nr 744 Komendanta Głównego Policji²¹ oraz „Procedury przebiegu etapów postępowania kwalifikacyjnego w stosunku do osób ubiegających się o przyjęcie do służby w Policji realizowanych w jednostkach szkoleniowych Policji”, zatwierdzonej przez Zastępcę Dyrektora Biura Kadr i Szkolenia KGP²². Testy przeprowadzano w szkołach Policji w Szczytnie, Katowicach, Słupsku i Pile oraz Centrum Szkolenia Policji

¹⁹ Zgodnie z § 11 pkt 7 i § 12 ust. 4 rozporządzenia z 2007 r. w sprawie postępowania kwalifikacyjnego, wywiad zorganizowany przeprowadza, powołany przez przełożonego właściwego w sprawie postępowania kwalifikacyjnego, zespół w składzie co najmniej dwóch osób, w celu oceny umiejętności formułowania wypowiedzi, nawiązywania i podtrzymywania kontaktu werbalnego i niewerbalnego oraz autoprezentacji kandydata do służby, a także ustalenia jego motywacji do podjęcia służby w Policji.

²⁰ Przede wszystkim art. 22 ust. 1 ustawy z dnia 5 sierpnia 2010 r. o ochronie informacji niejawnych (Dz. U. Nr 182, poz. 1228), zwana dalej „ustawą o ochronie informacji niejawnych”.

²¹ Decyzja Nr 744 Komendanta Głównego Policji z dnia 15 października 2007 r. w sprawie wprowadzenia kryteriów oceny sprawności fizycznej osób ubiegających się o przyjęcie do służby w Policji (Dz. Urz. KGP Nr 19, poz. 141). Decyzja ta utraciła moc z dniem 15 kwietnia 2012 r., wobec utraty mocy przez rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 30 sierpnia 2007 r. w sprawie postępowania kwalifikacyjnego w stosunku do osób ubiegających się o przyjęcie do służby w Policji (Dz. U. Nr 170 poz. 1202), które stanowiło podstawę prawną dla jej wydania.

²² Niepublikowana.

w Legionowie. Termin i miejsce testu sprawności fizycznej generowany był przez system Centralny Rejestr Doboru Kadr.

Ustalenie, że kandydat spełnia warunki ustawowe oraz wykazuje predyspozycje i przydatność do pełnienia służby dokumentowane było w formie umieszczenia na liście kandydatów do przyjęcia do służby, a zaliczenie poszczególnych etapów pośrednich - poprzez stosowne adnotacje i opinie w toku postępowania kwalifikacyjnego. Przerwanie postępowania kwalifikacyjnego dokumentowano poprzez pisemne powiadomienie kandydata z podaniem przyczyny.

*Uwagi
dotyczące
badanej
działalności*

W toku kontroli w KGP, na podstawie bezpośredniego badania 6 teczek akt osobowych funkcjonariuszy przyjętych do służby na stanowiska wymagające szczególnych kwalifikacji, ustalono, że:

- objęci badaniem kandydaci do służby przyjmowani byli, jako przyszli członkowie personelu lotniczego posiadający uprawnienia lotnicze w określonej specjalności, w związku z czym, zgodnie z § 18 rozporządzenia w sprawie postępowania kwalifikacyjnego z 2007 r., byli poddani postępowaniu kwalifikacyjnemu z wyłączeniem: testu wiedzy z zakresu zagadnień dotyczących funkcjonowania władzy ustawodawczej, wykonawczej i sądowniczej oraz z zakresu bezpieczeństwa publicznego, sprawdzianu sprawności fizycznej oraz badania psychologicznego;
- wszystkie osoby objęte badaniem sporządziły kwestionariusze osobowe. W jednym przypadku (kandydat o nr PESEL 74022312458) stwierdzono brak wypełnionej części B kwestionariusza oraz daty przyjęcia i sprawdzenia kwestionariusza przez funkcjonariusza Policji. Kandydat ten został przyjęty do służby w Sekcji Pilotów Wydziału Lotniczego ZLP GSzP w dniu 25 maja 2010 r. i pełnił tam służbę do 16 lipca 2011 r., a następnie został przeniesiony do Komendy Wojewódzkiej Policji w Łodzi;
- wszyscy kandydaci złożyli własnoręcznie napisane życiorysy. W 4 przypadkach stwierdzono brak daty sporządzenia przez kandydata życiorysu;
- 6 kandydatów poddano pierwszemu sprawdzeniu w bazie Krajowego Systemu Informacji Policyjnej (KSIP)²³, a 5 - drugiemu sprawdzeniu (wobec jednego kandydata nie zakończono postępowania kwalifikacyjnego);
- na podstawie danych z bazy KSIP stwierdzono, że 2 spośród 6 kandydatów, zostało ukaranych mandatami za wykroczenia drogowe, niemniej jednak, stosownie do postanowień art. 25 ustawy o Policji, ich postępowania kwalifikacyjne były kontynuowane²⁴;
- wobec wszystkich osób objętych badaniem nie prowadzono postępowania sprawdzającego, bowiem posiadały one ważne poświadczenia bezpieczeństwa;
- w teczkach osobowych 3 funkcjonariuszy znajdowało się potwierdzenie spełnienia wymagań przez kandydata, podpisane przez Dyrektora BKISz i 4 członków komisji, zaakceptowane przez Z-cę Komendanta Głównego Policji. W dokumentach tych przedstawiono liczbę punktów uzyskaną przez kandydata i imienny skład komisji.

W tezcze osobowej jednego funkcjonariusza znajdowała się „Lista rankingowa z 25 maja 2012 r.” generowana z programu CRDK, zatwierdzona z upoważnienia Komendanta

²³ Krajowy System Informacyjny Policji (KSIP) - zestaw centralnych zbiorów informacji, gromadzący informacje o osobach podejrzanych o popełnienie przestępstw, osobach poszukiwanych bądź usiłujących ukryć swoją tożsamość, a także o zgubionych lub skradzionych rzeczach. Działa na podstawie rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 5 września 2007 r. w sprawie przetwarzania przez Policję informacji o osobach (Dz. U. Nr 170, poz. 1203).

²⁴ Art. 25 ust. 1 ustawy o Policji stanowi m.in., że służbę w Policji może pełnić obywatel polski o nieposzlakowanej opinii, który nie był skazany prawomocnym wyrokiem sądu za przestępstwo lub przestępstwo skarbowe.

Głównego Policji przez Dyrektora BKiSz, podpisana przez 4 członków komisji.

W teczce osobowej funkcjonariusza, przyjętego do służby 25 maja 2010 r. (PESEL 74022312458) brak było potwierdzenia spełnienia wymagań przez tego kandydata.

(dowód: akta kontroli str. 379-389, 727-731)

W przedłożonych wyjaśnieniach, Dyrektor BKiSz stwierdził, że uchybienia polegające na tym, że pracownik BKiSz nie stwierdził faktu niewypełnienia części B kwestionariusza przez kandydata, sam zaś nie wpisał w kwestionariuszu dat jego przyjęcia i sprawdzenia, a ponadto nie sporządził potwierdzenia spełnienia wymagań przez kandydata, wynikały z powierzenia tych spraw nowemu pracownikowi, który nie miał doświadczenia w prowadzeniu postępowań kwalifikacyjnych.

(dowód: akta kontroli str. 405-408, 414)

*Uwagi
dotyczące
badanej
działalności*

Potwierdzenie spełnienia wymogów przez kandydata jest przesłanką konieczną do przyjęcia kandydata do służby i jako takie stanowi istotny element postępowania. W ocenie NIK brak tych danych, zmniejsza transparentność postępowania kwalifikacyjnego. Pozostałe uchybienia nie miały istotnego wpływu na prawidłowość przebiegu postępowania.

1.2.2 Dokumentowanie osiągnięcia celu postępowania, przerwanie postępowania

*Opis stanu
faktycznego*

Dokumentem potwierdzającym zakończenie postępowania kwalifikacyjnego jest, stosownie do postanowień rozporządzeń w sprawie postępowania kwalifikacyjnego²⁵, lista kandydatów zatwierdzona przez właściwego przełożonego. Listę kandydatów sporządza komisja przez niego powołana.

Ustalono, że od początku 2012 roku praktykowana była zasada generowania listy kandydatów („listy rankingowej”), w formie raportu z aplikacji CRDK. Lista przedkładana była do zatwierdzenia przełożonemu właściwemu w sprawie postępowania kwalifikacyjnego. Na liście umieszczani byli kandydaci do służby, którzy uzyskali pozytywny wynik ze wszystkich wymaganych etapów postępowania kwalifikacyjnego. Kolejność kandydatów na ww. liście wynikała z liczby punktów uzyskanych przez kandydata do służby, od najwyższej do najniższej.

Ponadto w aplikacji CRDK istniała możliwość generowania raportów, w których treści podawane były przyczyny przerwania postępowania kwalifikacyjnego prowadzonego wobec kandydata, jak np.: rezygnacja kandydata, negatywny wynik określonego etapu postępowania. Kopia ww. wydruku z CRDK lub odpowiedzi dla kandydata dołączana była do dokumentacji gromadzonej w trakcie prowadzenia postępowania kwalifikacyjnego.

(dowód: akta kontroli str. 109-112, 195-196, 214)

*Ustalono
nieprawidłowości*

W odniesieniu do postępowań prowadzonych w KGP ustalono, że Komendant Główny Policji zatwierdził „Stanowisko” z dnia 15 lutego 2011 r. dot. wyznaczenia składu komisji w celu sporządzenia listy kandydatów spełniających warunki przyjęcia do służby w Policji w KGP. W dokumencie tym stwierdzono powołanie komisji w składzie:

- kierownik komórki organizacyjnej Biura Kadr i Szkolenia KGP właściwej do spraw doboru kandydatów do służby w Policji,
- policjant/pracownik komórki organizacyjnej Biura Kadr i Szkolenia KGP właściwej do spraw doboru kandydatów do służby w Policji wyznaczony przez kierownika tej komórki,
- kierownik komórki organizacyjnej Biura Kadr i Szkolenia KGP właściwej do spraw kadr,

²⁵ Przepisy § 26 rozporządzenia w sprawie postępowania kwalifikacyjnego z 2007 r. i § 41 rozporządzenia w sprawie postępowania kwalifikacyjnego z 2012 r. stanowią, że zatwierdzenie listy kandydatów kończy postępowanie kwalifikacyjne w stosunku do umieszczonego na niej kandydata do służby.

- przedstawiciel Wydziału Lotniczego Zarządu Lotnictwa Głównego sztabu Policji KGP, wyznaczony przez Dyrektora GSP KGP.

Dyrektor BKiSz wyjaśnił, że „W latach 2010 – 2012 w Komendzie Głównej Policji praktykowane było powoływanie komisji (...) w formie Stanowiska, które akceptował Komendant Główny Policji. Przedmiotowe stanowisko (...) zawierało wszystkie niezbędne cechy (...) wynikające z § 23 ust. 1 i 2 rozporządzenia MSWiA z dnia 30 sierpnia 2007 r. w sprawie postępowania kwalifikacyjnego (...)”.

W ocenie NIK, powoływanie przez Komendanta Głównego Policji komisji w celu sporządzenia list kandydatów spełniających warunki przyjęcia do służby w Policji i wskazywanie jej składu, poprzez wskazanie komórek organizacyjnych, których przedstawiciele mieli brać udział w pracach komisji, było nieprawidłowe. Decyzje Komendanta stanowiły bezpośrednie powtórzenie przepisu § 23 ust. 2 rozporządzenia²⁶, nie realizując delegacji zawartej w § 23 ust. 1 rozporządzenia.

Opis stanu
faktycznego

W KGP, w latach 2010 i 2011, dokumentem potwierdzającym zakończenie postępowania kwalifikacyjnego była „Informacja dotycząca potwierdzenia spełnienia wymagań przez kandydata ubiegającego się o przyjęcie do służby w Policji w komórce organizacyjnej KGP”. W 2012 r. dokumentem potwierdzającym zakończenie postępowania kwalifikacyjnego była „Lista rankingowa” drukowana z aplikacji CRDK. Ustalono, że żaden z 6 kandydatów do służby w KGP nie złożył rezygnacji w trakcie prowadzenia wobec niego postępowania kwalifikacyjnego. Jeden kandydat uzyskał negatywne orzeczenie Okręgowej Komisji Lekarskiej z dnia 5 lipca 2012 r. O przerwaniu postępowania poinformowano kandydata pisemnie w sierpniu 2012 r.²⁷

Ustalono, że najdłuższe postępowanie kwalifikacyjne trwało 8,5 miesiąca, a najkrótsze - 4 miesiące. Średni czas trwania postępowania kwalifikacyjnego to 5 miesięcy.

(dowód: akta kontroli str. 214-215, 379-384, 396, 413, 718-726)

Z-ca Dyrektora BKiSz wyjaśnił, co następuje:

- na długotrwałość postępowania kwalifikacyjnego największy wpływ mają:
 - duża liczba osób objętych procedurą naboru w relacji do możliwości ich przebadania przez szkoły Policji (testy wiedzy i sprawności fizycznej)²⁸ oraz przeprowadzenia wobec nich testu psychologicznego MultiSelect i rozmowy kwalifikacyjnej;
 - każdy z kandydatów przechodzi postępowanie sprawdzające, które jest realizowane niezależnie od jednostki prowadzącej nabór, przez jednostki terenowe Policji;
 - ustalenie zdolności do służby przez komisje lekarskie podległe MSW.

Z-ca Dyrektora BKiSz podał przy tym, że „Czas oczekiwania komórek ds. doboru na przekazanie przez placówki służby zdrowia, ww. orzeczenia wobec kandydata do służby, wynosi często nawet ponad miesiąc od momentu ukończenia badań, co skutkuje wydłużeniem czasu trwania postępowania kwalifikacyjnego”;

- w kwestii przyczyn i liczby kandydatów, których postępowanie trwało najdłużej:

„(...) 8,5 miesięczny czas trwania postępowania kwalifikacyjnego dotyczył tylko jednego kandydata do służby, którego postępowanie kwalifikacyjne zostało wszczęte w sierpniu

²⁶ Przepis § 23 rozporządzenia w sprawie postępowania kwalifikacyjnego z 2007 r. stanowi, że: 1. Przełożony właściwy w sprawie postępowania kwalifikacyjnego powołuje komisję w celu sporządzenia listy kandydatów. 2. Komisja, o której mowa w ust. 1, składa się z: 1) dwóch przedstawicieli komórki organizacyjnej do spraw doboru kandydatów do służby, w tym kierownika tej komórki; 2) kierownika komórki organizacyjnej właściwej do spraw kadr Komendy Głównej Policji albo komendy wojewódzkiej (Stołecznej) Policji; 3) przedstawiciela właściwej rzeczowo służby Policji.

²⁷ Pismo nr KGP BKiSz L. Dz. KS-165/12 z dnia 12 sierpnia 2012 r.

²⁸ Maksymalna ilość kandydatów, jaką mogą przeegzaminować jednostki szkoleniowe Policji w jeden weekend to 1.680 osób (trzy tury w sobotę i niedzielę w godzinach 8, 11, 14 po 60 osób w Centrum Szkolenia Policji w Legionowie i Szkołach Policji w Słupsku, Pile, Katowicach oraz dwie tury w sobotę i niedzielę w godzinach 11, 14 po 60 osób w Wyższej Szkole Policji w Szczytnie).

2009 r. przez Komendę Wojewódzką Policji w Łodzi, która w trakcie jego prowadzenia, tj. w kwietniu 2010 r., przekazała do Głównego Sztabu Policji KGP podanie tego kandydata (...). Etapem postępowania kwalifikacyjnego, który miał i ma największy wpływ na średni czas jego trwania w Komendzie Głównej Policji, jest ustalenie przez wojewódzką komisję lekarską podległą Ministrowi Spraw Wewnętrznych zdolności fizycznej i psychicznej kandydata. (...) Kandydat otrzymuje skierowania do wojewódzkiej komisji lekarskiej i osobiście ustala terminy badań i wizyt lekarskich. Po zakończeniu badań wojewódzka komisja lekarska wydaje orzeczenie, które uprawomocnia się po dwóch tygodniach. (...) Czas oczekiwania na ww. orzeczenia wynosi około miesiąca, a często nawet ponad miesiąc od momentu ukończenia przez kandydata badań lekarskich”.

(dowód: akta kontroli str. 394-395)

Uwagi
dotyczące
badanej
działalności

Dokumentacja wytworzona w toku prowadzenia postępowań kwalifikacyjnych w odniesieniu do kandydatów, którzy nie zostali przyjęci do tej służby, podlega archiwizowaniu zgodnie z przepisami w sprawie wykazu akt Policji²⁹. Archiwa policyjne i składnice akt Policji dokonują zniszczenia przechowywanych akt, po upływie okresu na jaki zostały one w nich złożone, tj. po upływie 5 lat.

Ponadto Z-ca Dyrektora BKiSz wyjaśnił, że w postępowaniu kwalifikacyjnym kandydaci do służby w Policji nie mieli możliwości składania dokumentów drogą elektroniczną, co wynikało z zapisów § 7 ust. 3 – 5 rozporządzenia.

(dowód: akta kontroli str. 215)

1.2.3 Skargi dotyczące naboru i postępowania kwalifikacyjnego

Opis stanu
faktycznego

W okresie objętym kontrolą do KGP wpłynęło łącznie 7 skarg w tym: w 2010 r. – 2 skargi, w 2011 r. – 2 skargi, w 2012 r. (I półrocze) - 3 skargi. W wyniku ich rozpatrzenia, 6 skarg odrzucono, a jedną - uwzględniono.

Skargi dotyczyły postępowania osób odpowiedzialnych za prowadzenie procedur kwalifikacyjnych do służby w Policji, w tym sposobu prowadzenia rozmów przez psychologów policyjnych. W przypadku skarg odrzuconych poinformowano osoby zainteresowane o przebiegu procedury etapu testu psychologicznego według obowiązujących przepisów prawa. W przypadku jednej, uwzględnionej skargi, poinformowano zainteresowanego o możliwości szybszego przeprowadzenia badania psychologicznego.

(dowód: akta kontroli str. 118, 205)

W dniu 15 stycznia 2010 r. Zastępca Rzecznika Praw Obywatelskich skierował do Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji pismo w sprawie rozważenia zasadności zmiany przepisu art. 28 ust. 3 ustawy o Policji³⁰, w celu umożliwienia przeprowadzenia postępowania rekrutacyjnego do Policji także wobec kandydatów uznanych za trwale niezdolnych do zasadniczej służby wojskowej oraz niebędących żołnierzami rezerwy.

W dniu 4 lutego 2010 r. BKiSz przekazało do Departamentu Analiz i Nadzoru MSWiA stanowisko w tej sprawie. Stwierdzono w nim m.in., że uregulowania prawne ustawy o Policji powinny zostać dostosowane do obowiązujących w tym zakresie przepisów ustawy o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej. W maju 2012 r. wpłynął do BKiSz zaktualizowany projekt nowelizacji ustawy o Policji, w którym przewidziano uchylenie ust. 3 w art. 28³¹.

(dowód: akta kontroli str. 593-605)

²⁹ Zarządzenie nr 93 Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 17 grudnia 2007 r. w sprawie jednolitego rzeczowego wykazu akt Policji (Dz. Urz. MSWiA z 2008 r., Nr 1, poz. 1).

³⁰ Przepis art. 28 ust. 3 ustawy o Policji stanowi, że mianowanie na policjanta może nastąpić po odbyciu zasadniczej służby wojskowej albo po przeniesieniu do rezerwy. Tymczasem art. 55 ust. 1 ustawy z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2012 r., poz. 461), został zmieniony ustawą z dnia 9 stycznia 2009 r. o zmianie ustawy o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 22, poz. 120 ze zm.), wskutek czego z dniem 11 lutego 2009 r., zniesiony został obowiązek pełnienia zasadniczej służby wojskowej przez poborowych.

³¹ Według stanu prawnego na dzień 27 listopada 2012 r., przepis art. 28 ust. 3 ustawy o Policji nie został uchylony.

1.2.4 Analiza (badanie, kontrole) postępowania kwalifikacyjnego

W okresie objętym kontrolą Komenda Główna Policji nie prowadziła w jednostkach organizacyjnych Policji działań kontrolnych w zakresie postępowania kwalifikacyjnego.

Z-ca Dyrektora BKiSz wyjaśnił, że „(...) w Komendzie Stołecznej Policji została przeprowadzona, przez Wydział Kontroli Ogólnopolicyjnej Biura Kontroli KGP w okresie od 18.05.2009 r. do 5.06.2009 r., [kontrola] w zakresie oceny realizacji zadań i czynności służbowych przez komórki do spraw doboru w zakresie procedury doboru do służby w Policji, w świetle dyspozycji zawartych w rozporządzeniu Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 30 sierpnia 2007 r. w sprawie postępowania kwalifikacyjnego (...). Mając na uwadze fakt, iż tematy przedsięwzięć kontrolnych (...) Biura Kontroli KGP formułowane były między innymi na podstawie analizy ryzyka działalności, (...) a przeprowadzona kontrola w KSP nie wykazała poważnych nieprawidłowości, a jedynie uchybienia, odstąpiono od kontrolowania tego zagadnienia w kolejnych latach tj. 2010-2012. (...) z racji radykalnego zmniejszania środków budżetowych możliwych do wydatkowania na działalność kontrolną w Policji, odstępowano w ostatnich latach od kontroli tematycznie czasochłonnej w jednostkach, do których przejazd generuje wysokie koszty pobytu”.

(dowód: akta kontroli str. 119-121)

Z-ca Dyrektora Biura Kontroli KGP wyjaśnił, że odstąpienie od kontroli ww. problematyki wynikało ze względów ekonomicznych spowodowanych oszczędnościami budżetowymi, w tym ograniczeniami wydatków na delegacje służbowe. Kolejnym z czynników były czynności sprawdzająco-wyjaśniające (poza planem), których 60 zrealizowano w 2010 r. Ponadto, zgodnie z procedurą opracowania rocznego planu kontroli realizowaną w latach 2010 i 2011, zawierającą elementy analizy ryzyka, podsumowanie zebranych tematów kontroli nie wykazało, aby obszar dotyczący naboru, postępowania kwalifikacyjnego i szkoleń nowo przyjętych funkcjonariuszy Policji niósł za sobą wysokie ryzyko nieprawidłowości, dlatego też nie umieszczano go w planach kontroli. Plan kontroli Biura Kontroli KGP na 2012 r. opracowano w oparciu o zebrane na przestrzeni lat 2009-2011 materiały planistyczno-sprawozdawcze.

(dowód: akta kontroli str. 734-857)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki, w przedstawionym wyżej zakresie, NIK stwierdziła następujące nieprawidłowości:

- niewypełnienie kwestionariusza osobowego kandydata przyjętego do służby w Sekcji Pilotów Wydziału Lotniczego ZLP GSzP w dniu 25 maja 2010 r. (szerzej w pkt. 1.2.1);
- brak formalnego zakończenia postępowania kwalifikacyjnego, w postaci sporządzenia listy kandydatów spełniających warunki przyjęcia do Policji, w przypadku kandydata przyjętego do służby 25 maja 2010 r., tj. naruszenie przepisu § 23 ust. 1, w związku z § 2 pkt 2, rozporządzenia w sprawie postępowania kwalifikacyjnego z 2007 r.;
- determinowanie tematów i zakresu kontroli wewnętrznych KGP przez czynniki pozamerytoryczne, takie jak koszty delegacji.

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, mimo stwierdzonych nieprawidłowości, działalność kontrolowanej jednostki w zakresie organizacji i dokumentowania postępowania kwalifikacyjnego.

1.2.5 Test sprawności fizycznej

Opis stanu
faktycznego

W okresie objętym kontrolą, do 14 kwietnia 2012 r., wymagania wobec kandydatów do służby w Policji w zakresie sprawności fizycznej, określone były w decyzji KGP w sprawie testów sprawności fizycznej³².

³² Decyzja Nr 744 Komendanta Głównego Policji z dnia 15 października 2007 r. w sprawie wprowadzenia kryteriów oceny sprawności fizycznej osób ubiegających się o przyjęcie do służby w Policji (Dz. Urz. KGP z 2007 r. Nr 19, poz. 141), zwana dalej „decyzją KGP w sprawie testów sprawności fizycznej”.

Z dniem 21 kwietnia 2012 r. weszło w życie rozporządzenie w sprawie postępowania kwalifikacyjnego z 2012 r.³³, w którym określono wymagania dla kandydatów do służby w Policji i sposób ich badania, w tym również w zakresie sprawności fizycznej. Oba akty prawne wprowadziły testy sprawności fizycznej, w których przyjęto następujące rozwiązania:

- test sprawności to zestaw 8 ćwiczeń realizowanych kolejno, w trakcie pokonywania „toru sprawności fizycznej”;
- wykonywane ćwiczenia to m.in. pokonanie 4 płotków lekkoatletycznych, wykonanie 3 przewrotów na materacach, pokonanie czterech pięcioczęściowych skrzyń gimnastycznych, przeniesienie skórzanego manekina o masie 28 kg, rzut na dystans piłką lekarską o masie 3 kg;
- kandydatom do służby, niezależnie od ich płci i wieku, postawiono wymóg pokonania toru sprawności fizycznej w czasie nie dłuższym niż 1 minuta 45 sekund, przy czym czas pokonania toru determinował liczbę punktów uzyskanych przez kandydata: czas dłuższy niż 1 minuta 45 sekund - 0 pkt.; czas krótszy - 21 ÷ 40 pkt., maksymalna liczba punktów - 40, za pokonanie toru w czasie 1 minuta 7 sekund (67 s) bądź krótszym.

W toku kontroli w KGP pozyskano z CRDK i poddano badaniu wyniki 68.147 postępowań kwalifikacyjnych, przeprowadzonych w Policji w okresie od 1 stycznia 2011 r. do 31 maja 2012 r.

Spośród ww. liczby postępowań, testy sprawności fizycznej zdawało 51.655 kandydatów (75,8%), nie zdawało - wskutek rezygnacji bądź przerwania postępowania na wcześniejszych etapach - 16.492 kandydatów (24,2%). Uwzględniając płeć kandydatów: spośród 46.629 kandydujących mężczyzn testy sprawności fizycznej zdawało 37.565 (80,6%); spośród 21.518 kandydujących kobiet - testy sprawności fizycznej zdawało 14.090 (65,5%).

Testy zaliczyło 44.895 kandydatów (86,9%), w tym 36.441 (97,0%) zdających mężczyzn, i tylko 8.454 (60,0%) zdających kobiet.

Struktura wyników uzyskanych przez kandydatów, którzy zaliczyli testy, z uwzględnieniem ich płci, przedstawiała się następująco:

przedziały punktów	liczba kandydatów	liczba osób, które uzyskały wskazane liczby punktów			
		mężczyźni (udział %)		kobiety (udział %)	
20 - 25 pkt	12.471	6.625	18,2%	5.846	69,2%
26 - 30 pkt	18.747	16.381	45,0%	2.366	28,0%
31 - 35 pkt	12.074	11.844	32,5%	230	2,7%
36 - 40 pkt	1.603	1.591	4,4%	12	0,1%

Struktura wiekowa kandydatów, którzy zaliczyli testy, z uwzględnieniem płci, oraz uzyskane przez nich punkty³⁴, przedstawiała się następująco:

przedział wieku	liczba kandydatów	średnia liczba pkt.	mężczyźni		kobiety		różnica pkt.
			liczba	pkt.	liczba	pkt.	
ogółem	44.895	28,2	36.441	29,1	8.454	24,3	4,8
19 - 20 lat	3.381	28,9	2.584	30,2	797	24,5	5,7
21 - 25 lat	20.500	28,7	16.883	29,6	3.617	24,5	5,1
26 - 30 lat	14.957	27,9	12.088	28,8	2.869	24,2	4,6
31 - 35 lat	4.692	27,1	3.758	27,9	934	24,0	3,9
36 - 40 lat	1.135	26,3	923	26,9	212	23,5	3,4

³³ Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 18 kwietnia 2012 r. w sprawie postępowania kwalifikacyjnego w stosunku do kandydatów ubiegających się o przyjęcie do służby w Policji (Dz. U. z 2012 r., poz. 432), zwane dalej „rozporządzeniem w sprawie postępowania kwalifikacyjnego z 2012 r.”.

³⁴ Dla zilustrowania wyników testów sprawności fizycznej, a w konsekwencji porównania wymogów, jakie Policja stawia mężczyznom i kobietom - kandydatom do służby, obliczono średnią ważoną punktów uzyskanych przez kandydatów *per saldo* oraz osobno przez mężczyzn i kobiety, którzy zdali test.

41 - 45 lat	194	25,9	170	26,3	24	22,8	3,5
46 - 50 lat	31	25,1	30	25,1	1	23,0	2,1
51 - 55 lat	4	21,8	4	21,8	-	-	-
56 i więcej lat	1	23,0	1	23,0	-	-	-

Z ww. danych wynika, że stosowanie wobec kobiet i mężczyzn, kandydujących do służby w Policji, jednakowych wymagań w zakresie sprawności fizycznej skutkowało tym, że:

- testu sprawności fizycznej nie zdało tylko 3% mężczyzn i aż 40% kobiet;
- w każdym z przedziałów wieku, kobiety uzyskały gorsze od mężczyzn wyniki: od 2,1 do 5,7 pkt.: średnio - 4,8 pkt., co przy 20-stopniowej skali wyników jest wynikiem gorszym o 10% do 28%, średnio o 24%;
- mniejsza od mężczyzn sprawność fizyczna i motoryczna kobiet skutkuje ponadto tym, że pokonać tor sprawności fizycznej we wskazanym czasie, uzyskując wskazaną liczbę punktów, było w stanie:

- w czasie od 1 m 35,1 s do 1 m 45 s	21-25 pkt.	53,1% mężczyzn,	46,9% kobiet,
- w czasie od 1 m 25,1 s do 1 m 35 s	26-30 pkt.	87,4% mężczyzn,	12,6% kobiet,
- w czasie od 1 m 15,1 s do 1 m 25 s	31-35 pkt.	98,1% mężczyzn,	1,9% kobiet,
- w czasie poniżej 1 m 15 s	36-40 pkt.	99,3% mężczyzn,	0,7% kobiet.

Wobec faktu, że za pozostałe predyspozycje i kwalifikacje, podlegające ocenie w toku postępowania kwalifikacyjnego, kandydaci mogą otrzymać: z testu wiedzy - 0÷40 pkt.³⁵; z testu psychologicznego - 0÷60 pkt.; z rozmowy kwalifikacyjnej - 36÷60 pkt.; a ponadto: za wykształcenie wyższe - 4÷8 pkt. oraz inne umiejętności - 2÷4 pkt., test sprawności fizycznej jest dla kobiet kandydujących do służby w Policji najbardziej restrykcyjny: 40 % z nich tego testu nie zdaje, a prawie połowa z tych, które zdają, uzyskuje do 15 pkt. mniej niż mężczyźni (w 20-punktowej skali).

Dyrektor BKiSz, w odniesieniu do testów sprawności fizycznej stwierdził, co następuje:

- w kwestii jednakowego dla wszystkich kandydatów, niezależnie od ich wieku i płci, toru sprawnościowego:
Test sprawności fizycznej ma na celu dokonanie selekcji tych kandydatów, którzy wykazują predyspozycje sprawnościowe i motoryczne, adekwatne do uprawnień i zadań nałożonych na formację, jaką jest Policja, określonych w art. 14, 15 i 16 ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji, w szczególności zaś odnosi się to prawa stosowanie środków przymusu bezpośredniego w sytuacji niepodporządkowania się osoby poleceniom wydawanym przez funkcjonariusza Policji;
- w kwestii braku, w przepisach regulujących sposób badania sprawności kandydatów do Policji, ilustracji przedstawiających prawidłowe pozycje ciała i sposób prawidłowego wykonywania ćwiczenia:
Zakres i sposób wykonywania ćwiczeń, jak również przyczyny nieuzyskania wyniku pozytywnego z tego testu, zgodnie z „Procedurą przebiegu etapów postępowania kwalifikacyjnego” przekazywane są wszystkim kandydatom przez egzaminatorów przeprowadzających test sprawności fizycznej. Dla kandydatów przystępujących do procedury doboru przed 21 kwietnia 2012 r. na stronie internetowej KGP zamieszczony jest film instruktażowy, dot. tego etapu postępowania.
Ponadto w Komendzie Głównej Policji w czerwcu 2012 r. podjęte zostały prace legislacyjne zmierzające do opracowania projektu rozporządzenia MSW zmieniającego rozporządzenie z dnia 18 kwietnia 2012 r. Zakłada on między innymi doprecyzowanie sposobu opisu poszczególnych ćwiczeń.
- w kwestii zróżnicowanego sposobu badania sprawności fizycznej kandydatów

³⁵ Zgodnie z postanowieniami § 19 rozporządzenia w sprawie postępowania kwalifikacyjnego z 2012 r., kandydat do służby przystępuje do kolejnego etapu postępowania kwalifikacyjnego bez względu na liczbę punktów uzyskanych z testu wiedzy.

i funkcjonariuszy, Dyrektor BKiSz wyjaśnił, że:

„Tor przeszkód to przyjęta w praktyce syntetyczna metoda oceny poziomu sprawności motorycznej i fizycznej, szczególnie przydatna w przypadku doboru kandydatów do służby, kiedy to istnieje konieczność przetestowania w krótkim czasie dużej grupy osób (brak jest takiej potrzeby w przypadku testu sprawności fizycznej dla policjantów pełniących już służbę)”.

W dołączonej do wyjaśnień opinii Szkoły Policji w Słupsku stwierdzono m.in. *„W obecnej rzeczywistości, coraz częściej charakteryzowanej wieloczynnikową brutalnością zachowań ludzkich, przyjmowanie do służby w Policji osób, wobec których stawia się mniejsze wymagania w zakresie sprawności fizycznej, może stanowić bezpośrednie zagrożenie dla ich zdrowia, a w niektórych przypadkach i życia”;*

(dowód: akta kontroli str. 655-675)

Ustalone
nieprawidłowości

W wyniku kontroli, w tym w oparciu o opinię biegłego, powołanego przez Dyrektora DPiBW NIK, stwierdzono, że:

- a) w okresie do 20 kwietnia 2012 r. wymagania, w zakresie organizacji i przebiegu testów sprawności fizycznej, wobec kandydatów do służby w Policji, a więc osób niebędących funkcjonariuszami Policji, regulowała decyzja Komendanta Głównego Policji nie zaś rozporządzenie, co było niezgodnie z art. 87 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej³⁶;
- b) w testach stosowano określenia „test sprawności fizycznej” pomimo, że jego celem, jak to określono w § 10 pkt 3 rozporządzeniu w sprawie postępowania kwalifikacyjnego z 2012 r., była „ocena motoryki kandydata”, przy czym test zawiera 2 ćwiczenia sprawdzające sprawność fizyczną³⁷ a pozostałe 6 ćwiczeń sprawdza sprawność motoryczną kandydatów, w tym umiejętność (technikę) pokonywania płotków bądź skrzyń, rzutu piłką lekarską czy przenoszenia 28-kilogramowego manekina;
- c) w decyzji Komendanta Głównego Policji w sprawie testów sprawności fizycznej, jak i w rozporządzeniu w sprawie postępowania kwalifikacyjnego z 2012 r., opisów ćwiczeń nie wsparto widokami poprawnych pozycji ćwiczącego bądź schematów objaśniających sposób poprawnego wykonania ćwiczenia, poprzestając na ich nieprecyzyjnych bądź nieprawidłowych opisach, co może utrudniać kandydatom poprawne wykonanie ćwiczenia. I tak:
 - w opisie pozycji startowej (ust. 7 załącznika nr 2, pkt 1 rozporządzenia): *„w pozycji leżenie przodem na materacu, z wyprostowanymi rękoma ułożonymi wzdłuż tułowia, na komendę »gotów« kandydat do służby nieruchomieje. Na komendę »start« (...) kandydat do służby rozpoczyna bieg w kierunku pierwszego stojaka...”*, nie określono kierunku skierowania ciała kandydata podczas leżenia;
 - w opisie pokonywania płotków w ćwiczeniu nr 4 (ust. 7 pkt 4 rozporządzenia) zapisano: *„...kandydat do służby pokonuje dowolną techniką górną krawędź płotka, bez jego dotknięcia...”* nie precyzując, co oznacza „dotknięcie płotka”;
 - w opisie ćwiczenia nr 6 „dziesięć siadów z pozycji leżenia tyłem z piłką lekarską”, pozycja startowa opisana, jako *„...z pozycji leżenie tyłem na materacu, stopy zaczepte pod dowolnym szczeblem drabinki, trzymając w dłoniach piłkę lekarską o masie 2 kilogramów (piłka dotyka materaca za głową)...”* jest niezgodna ze „Schematem testu sprawności fizycznej” (załącznik do decyzji i rozporządzenia), ponieważ tam piłka leży na materacu przy drabinkach. Nieprecyzyjny jest również opis cykli ćwiczenia i pozycji ćwiczącego. Wykonanie ćwiczenia dokładnie z opisem,

³⁶ Przepis art. 87 ust. 1 ustawy Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. Nr 78, poz. 483 ze zm.) stanowi, że źródłami powszechnie obowiązującego prawa Rzeczypospolitej Polskiej są: Konstytucja, ustawy, ratyfikowane umowy międzynarodowe oraz rozporządzenia.

³⁷ Wskazane w ust. 7 załącznika nr 2 do rozporządzenia MSW, pod poz. 1 i 8, tj. okrażenie w biegu stojaków ze zmianami kierunków biegu i bieg wahadłowy - 10 razy dystans 5 metrów pomiędzy stojakami.

tj. wykonanie siadu „z pozycji leżenia tyłem” (co oznacza, że nogi powinny być wyprostowane) i dotknięcie drabinek piłką trzymaną w rękach, nie jest możliwe bez pochylenia tułowia ku drabinkom, a więc uniesienia go pod kątem ok. 90°-120° (licząc od pozycji wyjściowej czyli poziomu), tymczasem w opisie stwierdzono: „Podczas wykonywania siadów kandydat do służby unosi tułów pod kątem około 45 stopni”;

- d) tabela norm czasowych i punktów, zamieszczona w ust. 12 załącznika nr 2 do rozporządzenia, zawiera błąd: nie podano w niej jaka liczba punktów jest przyznawana za pokonanie toru dokładnie w czasie 1 minuta 7 sekund³⁸;
- e) w toku kontroli stwierdzono, że jeszcze w dniu 6 września 2012 r. na stronie internetowej KGP³⁹ dostępny był film, opracowany w 2006 r. przez Szkołę Policji w Katowicach, przedstawiający sposób pokonania toru sprawności fizycznej. Film odpowiadał treścią testowi i warunkom jego przeprowadzenia określonym w decyzji KGP w sprawie testów sprawności fizycznej, ale po 21 kwietnia 2012 r., tj. po wejściu w życie rozporządzenia w sprawie postępowania kwalifikacyjnego z 2012 r., film zdezaktualizował się ze względu na:
- brak informacji w komentarzu lektora, wraz ze stosowną ilustracją filmową, że dotknięcie płotka zostało zabronione (ust. 7 pkt 4 załącznika nr 2 do rozporządzenia);
 - błędną informację, podawaną na filmie w 2 blokach informacyjnych, jakoby ćwiczący mógł popełnić: „Błędy techniczne, których popełnienie powoduje przerwanie ćwiczenia przez prowadzącego i powtórzenie próby tylko jeden raz” oraz „Błędy, które powodują niezaliczenie sprawnościowego toru przeszkód bez możliwości podjęcia próby drugi raz”. Tymczasem, zgodnie z ust. 10 załącznika nr 2 do rozporządzenia, w przypadkach przerwania testu, o których mowa w ust. 9, kandydat do służby może jeden raz, w tym samym dniu, powtórnie przystąpić do testu sprawności fizycznej;
- (dowód: akta kontroli str. 325-331, 431-442, 613, 733, 923, 942-943)
- f) sprawność fizyczna kandydatów badana i oceniana jest inaczej niż sprawność funkcjonariuszy⁴⁰.

W Komendzie Głównej Policji, zgodnie z § 18 rozporządzenia w sprawie postępowania kwalifikacyjnego z 2007 r., kandydat do służby w charakterze członka personelu lotniczego posiadający uprawnienia lotnicze w określonej specjalności przystępował do etapów postępowania kwalifikacyjnego, o których mowa w § 11 pkt 1-3 oraz 7 i 8 rozporządzenia. Zgodnie z powołanymi przepisami, kandydaci do służby w ZLP GSzP, objęci niniejszą kontrolą, nie przystępowali do sprawdzianu sprawności fizycznej.

(dowód: akta kontroli str. 212-213, 379-384)

Najwyższa Izba Kontroli podziela, obowiązującą w Policji, zasadę stosowania jednakowych, niezależnie od ich płci, wymogów wobec kandydatów do służby w Policji w zakresie sprawności fizycznej. Jest to zdeterminowane charakterem zadań realizowanych w służbie prewencyjnej, do której kierowana jest większość nowo przyjętych funkcjonariuszy.

W ocenie NIK, brak jest podstaw do obniżania wymagań w zakresie sprawności fizycznej

³⁸ W tabeli, pod lp. 19 stwierdzono, że za pokonanie toru w czasie „1.07,1 - 1.09,0” kandydat otrzymuje 39 punktów; zaś pod lp. 20, że za pokonanie toru w czasie „poniżej 1.07,0” - 40 punktów. Oznacza to, że pokonanie toru dokładnie w czasie 1 minuta 7 sekund nie przystaje do żadnej z wymienionych norm. Zapis prawidłowy powinien informować, że 40 punktów otrzymuje się za pokonanie toru w czasie: „poniżej 1.07,1” lub „1.07,0 i poniżej”.

³⁹ Łącznie na stronie internetowej KGP *Praca w Policji*, a na niej hiperłącze *Informator* do strony *Test sprawności fizycznej*.

⁴⁰ Ocenę sprawności fizycznej funkcjonariuszy reguluje zarządzenie Komendanta Głównego Policji nr 418 z 15 kwietnia 2011 r. zarządzenie nr 418 Komendanta Głównego Policji z dnia 15 kwietnia 2011 r. w sprawie zakresu oraz szczegółowych warunków, trybu przeprowadzania oraz zasad oceniania sprawności fizycznej policjantów (Dz. Urz. KGP Nr 3, poz. 17). Sprawność fizyczną kandydatów oceniano na podstawie czasu pokonania toru sprawności fizycznej złożonego z 8 ćwiczeń i przeliczeniu wyniku na liczbę punktów niezależnie od ich wieku i płci. Tymczasem sprawność fizyczna policjantów jest oceniana na podstawie 4 ćwiczeń, różnych dla kobiet i mężczyzn, a uzyskane wyniki przeliczane były na oceny sprawności na podstawie tabel, które różnicują wymagania ze względu na wiek i płeć policjanta.

funkcjonariuszy, ze względu na ich płeć czy wiek. W obowiązujących przepisach nie ma podziału na zadania dla policjantów-mężczyzn i policjantów-kobiety, co oznacza, że nałożone na Policję zadania są zobligowani w takim samym stopniu realizować zarówno policjanci, jak i policjantki. Od podejmującego czynności służbowe policjanta, bez względu na jego wiek, wzrost, wagę, budowę ciała, wymaga się właściwego wykonania zadania.

W ocenie NIK, zróżnicowanie wymagań w zakresie sprawności fizycznej, jeżeli w ogóle, powinno być raczej związane z charakterem wykonywanych zadań. Preferowanie pewnej grupy osób, poprzez obniżenie wymagań może stwarzać zagrożenia dla funkcjonariuszy realizujących czynności służbowe.

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, mimo stwierdzonych nieprawidłowości, działalność Policji w zakresie badania sprawności fizycznej kandydatów.

1.2.6 Przetwarzanie danych osobowych kandydatów do służby w Policji

Kwestionariusz osobowy

Opis stanu
faktycznego

Zgodnie z art. 24 ust. 1 ustawy o ochronie danych osobowych, w przypadku pozyskiwania danych od osoby, której one dotyczą, administrator danych jest obowiązany ją poinformować o: adresie swojej siedziby i pełnej nazwie; celu zbierania danych, a w szczególności o znanych mu w czasie udzielania informacji lub przewidywanych odbiorcach lub kategoriach odbiorców danych; prawie dostępu do treści swoich danych oraz ich poprawiania; o dobrowolności bądź o obowiązku podania danych, a jeżeli taki obowiązek istnieje - o jego podstawie prawnej. Obowiązek informowania przez administratora danych osobowych jest wyłączony w przypadku, gdy osoba, której dane dotyczą, posiada informacje wskazane w powyższym przepisie (art. 24 ust. 2 pkt 2 ustawy).

Wzór kwestionariusza osobowego⁴¹ kandydata do służby, składający się z części A, B, C, wymaga od kandydata ubiegającego się o przyjęcie do służby w Policji podania danych osobowych. Część A i część C - „Oświadczenie kandydata do służby”, kandydat do służby wypełnia przed przystąpieniem do postępowania kwalifikacyjnego, natomiast część B – po zakończeniu postępowania kwalifikacyjnego. W części C wzoru kwestionariusza zawarto m.in. oświadczenie, które kandydat jest obowiązany podpisać: „wyrażam zgodę na przetwarzanie moich danych osobowych zawartych w niniejszym kwestionariuszu osobowym, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (...)”. Podpisanie tego oświadczenia umożliwia Policji przetwarzanie danych kandydata, zgodnie z art. 23 ust. 1 ustawy o ochronie danych osobowych⁴².

Wyjaśniając sposób realizacji obowiązku, o którym mowa w art. 24 ust. 1 ustawy o ochronie danych osobowych, Dyrektor BKiSz, działając z upoważnienia Komendanta Głównego Policji, stwierdził, że „(...) kandydatom do służby w Policji w Komendzie Głównej Policji, podczas pierwszego, bezpośredniego kontaktu z pracownikiem Wydziału Koordynacji Doboru i Szkolenia BKiSz, koordynującym postępowanie kwalifikacyjne wobec danego kandydata dodatkowo są przekazywane informacje, których zakres wynika z art. 24 ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych”. Stwierdził ponadto, że ze względu na to, że przepisy ustawy o ochronie danych osobowych nie określają formy potwierdzania tego faktu, BKiSz nie gromadzi dodatkowych oświadczeń, czy też innych dokumentów świadczących o przeprowadzeniu tej czynności. Wg wyjaśnień, w KGP przyjęto, że informacje zawarte w pkt. 11 Części B, kwestionariusza osobowego kandydata do służby, „zobowiązanie kandydata do służby zawarte po pkt. 31 w części A tego załącznika, a także ustny przekaz pracownika BKiSz prowadzącego postępowanie

⁴¹ Załącznik Nr 1 do rozporządzenia w sprawie postępowania kwalifikacyjnego z 2007 r., a po jego uchyleniu - rozporządzenia w sprawie postępowania kwalifikacyjnego z 2012 r.

⁴² Przetwarzanie danych jest dopuszczalne tylko wtedy, gdy osoba, której dane dotyczą, wyrazi na to zgodę, chyba że chodzi o usunięcie dotyczących jej danych.

kwalifikacyjne wyczerpują normę przepisu art. 24 ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych". W wyjaśnieniach stwierdzono ponadto, że w pkt 6 Informatora, zamieszczonego na stronie internetowej KGP, w zakładce „Praca”, wskazano rodzaj danych gromadzonych w CRDK, w tym danych o kandydacie do służby.

Dyrektor BKiSz wskazał również na decyzję KGP w sprawie CRDK z 2012 r.⁴³, w której zostały uregulowane kwestie związane z przetwarzaniem danych osobowych kandydata do służby w Policji, ze wskazaniem celu prowadzenia centralnego zbioru informacji o kandydatach⁴⁴.

Do powyższych wyjaśnień załączono 3 oświadczenia policjantów zatrudnionych na stanowiskach wymagających szczególnych kwalifikacji⁴⁵, z których wynika, że wobec nich został wykonany obowiązek informacyjny wymieniony w art. 24 ust. 1 ustawy o ochronie danych osobowych. Wykonanie przedmiotowego obowiązku informacyjnego, aczkolwiek bez udokumentowania tego faktu (z ww. przyczyn), potwierdził pracownik Wydziału Koordynacji Doboru i Szkolenia BKiSz.

(dowód: akta kontroli, str. 224-230, 336, 927-936, 937, 944-966, 983-984, 974-976)

Uwagi dotyczące
badanej działalności

W ocenie NIK, powyższa praktyka nie narusza obowiązujących przepisów, jednakże dla celów dowodowych należałoby dokumentować spełnienia obowiązku informacyjnego, określonego w art. 24 ust. 1 ustawy o ochronie danych osobowych.

Funkcjonowanie Centralnego Rejestru Doboru Kandydatów

Opis stanu
faktycznego

Administratorem danych osobowych przetwarzanych przez Policję jest Komendant Główny Policji⁴⁶.

W § 10 ust. 1 i 2 decyzji KGP w sprawie CRDK z 2008 r. postanowiono, że administrator centralny przechowuje w CRDK dane nie dłużej niż 5 lat od zakończenia wobec kandydata postępowania kwalifikacyjnego i są one usuwane po upływie tego terminu. W nowej decyzji KGP w sprawie CRDK z 2012 r. postanowiono (§ 9 ust. 1 i 2), że dane osobowe kandydata przechowuje się w CRDK przez okres 5 lat od dnia wystąpienia przyczyny odstąpienia od postępowania kwalifikacyjnego albo od dnia odmowy poddania kandydata postępowaniu kwalifikacyjnemu lub zakończenia tego postępowania i po upływie tego okresu dane te usuwa się z CRDK.

W § 10 ust. 3 pkt 2 decyzji KGP w sprawie CRDK z 2008 r. postanowiono, że dane osobowe są usuwane z systemu nie później niż 2 lata od dnia przyjęcia kandydata do służby w Policji. W § 9 ust. 6 decyzji KGP w sprawie CRDK z 2012 r. postanowiono, że dane osobowe usuwa się z CRDK nie później niż przed upływem 3 lat od przyjęcia kandydata do służby w Policji.

Uwagi dotyczące
badanej działalności

Tymczasem art. 26 ust. 1 pkt 4 ustawy o ochronie danych osobowych stanowi, że dane osobowe mogą być przechowywane „nie dłużej niż jest to niezbędne do osiągnięcia celu przetwarzania”⁴⁷.

⁴³ Decyzja Nr 196 Komendanta Głównego Policji z dnia 12 czerwca 2012 r. w sprawie prowadzenia centralnego zbioru informacji o kandydatach do służby w Policji (Dz. Urz. KGP z 2012 r., poz. 32), zwaną dalej „decyzją KGP w sprawie CRDK z 2012 r.”.

⁴⁴ Szczegółową treść wyjaśnień włączono do akt kontroli.

⁴⁵ Policjanci objęci próbą kontrolną, pełniący w okresie badań kontrolnych służbę w KGP.

⁴⁶ Przepis § 1 ust. 2 decyzji KGP z 2008 r. w sprawie CRDK. W § 1 ust. 1 nowej decyzji KGP z 2012 r. w sprawie CRDK postanowiono, że w celu zapewnienia sprawnej oraz prawidłowej realizacji zadań w zakresie prowadzenia postępowań kwalifikacyjnych w stosunku do kandydatów do służby w Policji poprzez zbieranie, utrwalanie, przechowywanie, opracowywanie, zmienianie, udostępnianie i usuwanie informacji, a także w celu wsparcia jednostek i komórek organizacyjnych Policji przy realizacji postępowań kwalifikacyjnych, w komórce organizacyjnej KGP właściwej w sprawach kadr i szkolenia, od dnia 30 czerwca 2005 roku prowadzi się w systemach informatycznych Policji zbiór informacji o osobach ubiegających się o przyjęcie do służby w Policji o nazwie Centralny Rejestr Doboru Kandydatów. Natomiast w § 5 ust. 1 decyzji stwierdzono, że kierownika komórki organizacyjnej, o której mowa w § 1 ust. 1, upoważnia się, z zastrzeżeniem ust. 2, do wykonywania, w imieniu Komendanta Głównego Policji, zadań administratora danych przetwarzanych w CRDK, w rozumieniu art. 7 pkt 4 ustawy o ochronie danych osobowych.

⁴⁷ Art. 26 ust. 1 pkt 4 ustawy o ochronie danych osobowych stanowi, że administrator danych przetwarzający dane powinien dołożyć szczególnej staranności w celu ochrony interesów osób, których dane dotyczą, a w szczególności jest obowiązany zapewnić, aby dane te były przechowywane w postaci umożliwiającej identyfikację osób, których dotyczą, nie dłużej niż jest to niezbędne do osiągnięcia celu przetwarzania.

W opinii NIK, przetwarzanie danych kandydatów znajduje podstawę prawną w zakresie (terminach) wynikającym z następujących przepisów:

- § 28 ust. 1 rozporządzenia w sprawie postępowania kwalifikacyjnego z 2007 r., w którym dopuszczono możliwość przyjęcia kandydata do służby w Policji, umieszczonego na liście kandydatów, w okresie 12 miesięcy od dnia rozpoczęcia w stosunku do niego postępowania kwalifikacyjnego⁴⁸;
- § 43 rozporządzenia w sprawie postępowania kwalifikacyjnego z 2012 r., w którym dopuszczono możliwość przyjęcia kandydata do służby w Policji, umieszczonego na liście kandydatów w okresie 12 miesięcy od zakończenia w stosunku do niego postępowania kwalifikacyjnego⁴⁹.

(dowód: akta kontroli, str. 336-339, 962-966)

Opis stanu
faktycznego

W wyniku analizy danych CRDK ustalono, że w dniu 30 stycznia 2012 r. w bazie danych CRDK⁵⁰ znajdowały się dane osobowe 11.186 osób przyjętych do służby w Policji, w tym dane 14 osób, którzy zostali przyjęci: 1 - w dniu 2 marca 2009 r., 2 - 2 kwietnia 2009 r., 3 - 5 maja 2009 r., 1 - 9 lipca 2009 r., 2 - 30 listopada 2009 r. i 5 - 26 kwietnia 2010 r.⁵¹, tj. od prawie 3 lat do ponad półtora roku wcześniej.

Uwagi dotyczące
badanej działalności

W wyniku kontroli stwierdzono ponadto, że w CRDK nie zarejestrowano dat zakończenia postępowania kwalifikacyjnego w odniesieniu do 13.992 z 14.407 (97,1%) zbadanych postępowań, oznaczonych jako „zakończony postępowanie” lub „przyjęcie do służby”.

Powyższe było spowodowane tym, że w polu „data zakończenia postępowania” ujmowane są daty przerwanych postępowań kwalifikacyjnych wobec kandydatów, z takich przyczyn jak rezygnacja kandydata z ubiegania się o przyjęcie do służby, niespełnienie wymagań wskazanych w art. 25 ust. 1 ustawy o Policji, nie złożenie kompletu dokumentów, utrudnianie przez kandydatów postępowań kwalifikacyjnych. Z udzielonych wyjaśnień i dokumentacji wynikało, że pole „data zakończenia postępowania” zostało błędnie nazwane. W dokumentacji dostosowującej aplikację CRDK do rozporządzenia w sprawie postępowania kwalifikacyjnego z 2012 r., przewidziano pole umożliwiające wprowadzenie daty faktycznego zakończenia postępowania kwalifikacyjnego wobec kandydatów. Przedmiotowa zmiana była, wg stanu na koniec kontroli, w trakcie wdrażania.

(dowód: akta kontroli, str. 960-961, 995-1012)

Z-ca Dyrektora BKiSz przedłożył następujące wyjaśnienia:

- w kwestii postanowień § 9 ust. 1 i 2 decyzji KGP w sprawie CRDK z 2012 r. :

„(...) jako ogólną zasadę przyjęto, iż dane o kandydacie będą przechowywane przez okres 5 lat od przerwania lub zakończenia postępowania kwalifikacyjnego. Przyjęcie pięcioletniego terminu wiąże się z możliwością przystępowania do postępowania kwalifikacyjnego co 6 lub co 12 miesięcy od dnia wystąpienia przyczyny odstąpienia od postępowania kwalifikacyjnego albo odmowy poddania kandydata postępowaniu kwalifikacyjnemu, a także możliwością przyjęcia do służby w Policji, nie później jednak niż w terminie 12 miesięcy od dnia zakończenia postępowania kwalifikacyjnego, kandydata który umieszczony został na zatwierdzonej liście kandydatów lecz nie został przyjęty do służby w Policji z powodu limitu przyjęć albo innej usprawiedliwionej przyczyny.

⁴⁸ § 28 ust. 1 rozporządzenia w sprawie postępowania kwalifikacyjnego z 2007 r. stanowił, że kandydat do służby, który został umieszczony na liście kandydatów, lecz nie został przyjęty do służby w Policji z powodu limitu przyjęć albo innej usprawiedliwionej przyczyny leżącej po jego stronie, może zostać przyjęty do służby w Policji w jednym z kolejnych terminów przyjęć do służby bez potrzeby przeprowadzania kolejnego postępowania kwalifikacyjnego, nie później jednak niż w terminie 12 miesięcy od dnia rozpoczęcia w stosunku do niego postępowania kwalifikacyjnego.

⁴⁹ § 43 ust. 1 rozporządzenia w sprawie postępowania kwalifikacyjnego z 2012 r. stanowił, że kandydat do służby, który został umieszczony na liście kandydatów, lecz nie został przyjęty do służby w Policji z powodu limitu przyjęć albo innej usprawiedliwionej przyczyny leżącej po jego stronie, może zostać przyjęty do służby w Policji w jednym z kolejnych terminów przyjęć do służby, bez potrzeby przeprowadzania ponownego postępowania kwalifikacyjnego, nie później jednak niż w terminie 12 miesięcy od dnia zakończenia poprzedniego postępowania kwalifikacyjnego, z zastrzeżeniem § 30 ust. 4.

⁵⁰ Analizie poddano plik utworzony 30 stycznia 2012 r.

⁵¹ Identyfikatory kandydatów odpowiednio: Id. 22248, Id. 94427, Id. 104305, Id. 67336, Id. 114522, Id. 2086, Id. 94893, Id. 104256, Id. 93874, Id. 145850, Id. 143981, Id. 142657, Id. 145642, Id. 10419.

Przechowanie informacji o poprzednich postępowaniach kwalifikacyjnych daje właściwym przełożonym dodatkową wiedzę na temat kandydata, a także poczynionych przez niego postępach lub ich braku, oraz o procedurze rekrutacji do służby w Policji. (...) z danych zawartych w CRDK wynika, iż od chwili wprowadzenia obecnie obowiązujących procedur doboru do służby w Policji, tj. w 2005 r., kilkuset kandydatów wielokrotnie uczestniczył w postępowaniu kwalifikacyjnym (...). W przypadku kandydatów przyjętych do służby w Policji, ich dane usuwa się z CRDK nie później niż przed upływem 3 lat od dnia przyjęcia do służby w Policji. Powyższy zapis uwzględnia faktyczną możliwość sprawnego i dynamicznego usuwania danych z CRDK. Dane te do 2012 r., z powodu braku możliwości „grupowego” ich usuwania, usuwane były z CRDK „pojedynczo”, co w znacznym stopniu miało wpływ na dynamikę realizacji tych czynności w przedmiotowym zakresie. Wprowadzenie bezwzględnego obowiązku natychmiastowego usuwania danych z CRDK, w przypadku gdy nastąpiło przyjęcie do służby w Policji, mogło okazać się niemożliwe, uwzględniając liczbę osób przyjmowanych do służby w Policji, a także obowiązek usuwania danych w innych przypadkach, określonych w ww. decyzji. Za powyższym przemawia również fakt, iż średniorocznie do służby w Policji ubiega się kilkadziesiąt tysięcy kandydatów, których dane wprowadzane są do CRDK. (...) okres nie dłuższy niż 3 lata przechowywania danych wynika między innymi z faktu, iż z chwilą przyjęcia do służby w Policji w aktach osobowych policjanta zamieszcza się: Kwestionariusz osobowy kandydata do służby, Kartę oceny sprawności fizycznej, Kartę z testu wiedzy, Kartę indywidualnej oceny z wywiadu zorganizowanego/rozmowy kwalifikacyjnej, Orzeczenie Wojewódzkiej Komisji Lekarskiej”.

W swoich wyjaśnieniach Z-ca Dyrektora BKiSz wskazał również przypadki, w których dane usuwane są z CRDK przed upływem 5 lat;

- w kwestii czasu przechowywania danych osobowych: „(...) Przyjęcie pięcioletniego okresu przechowywania danych osobowych kandydata w CRDK koreluje z zarządzeniem Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji nr 93 z dnia 17 grudnia 2007 r. w sprawie jednolitego rzeczowego wykazu akt Policji (D. Urz. MSWiA z 2008 r., Nr 1, poz. 1). Zgodnie z symbolem klasyfikacyjnym 1111, ww. jednolitego rzeczowego wykazu akt Policji, hasło klasyfikacyjne Kandydaci do służby w Policji. Postępowanie kwalifikacyjne, organizacja, koordynacja, okres przechowywania całości dokumentacji postępowania kwalifikacyjnego określony został na 5 lat (kategoria archiwalna B-5). Po upływie tego okresu czasu dokumentacja wytworzona podczas przeprowadzonego postępowania kwalifikacyjnego ulega zniszczeniu”.

(dowód: akta kontroli, str. 1020-1023)

Uwagi dotyczące
badanej działalności

Należy podkreślić, iż wewnętrzne akty normatywne nie mogą stać w ewidentnej sprzeczności z aktami powszechnie obowiązującymi. Zgodnie z zasadą określoną w art. 26 ust. 1 pkt 2 ustawy o ochronie danych osobowych, administrator przetwarzający dane powinien dążyć szczególnej staranności w celu ochrony interesów osób, których dane dotyczą, a w szczególności jest obowiązany zapewnić, aby dane te były zbierane dla oznaczonych, zgodnych z prawem celów i niepoddawane dalszemu przetwarzaniu, niezgodnemu z tymi celami. Zatem przechowywanie wspomnianych danych, zbędne z punktu widzenia naboru do Policji, stoi w ewidentnej sprzeczności z ww. zasadą.

W kwestii czasu przechowywania danych osobowych ww. 14 kandydatów, Z-ca Dyrektora BKiSz wyjaśnił co następuje: „w przypadku wszystkich ww. kandydatów (14) nie upłynęło jeszcze 5 lat od daty zakończenia postępowania kwalifikacyjnego”, o których mowa w § 10 decyzji KGP w sprawie CRDK z 2008 r.

Przechowywanie w systemie CRDK danych osobowych 14 kandydatów, o których wyżej mowa, przez okres dłuższy niż 2 lata od dnia nawiązania z nimi stosunku służbowego, tj. przez okres dłuższy, niż określony w § 10 ust. 3 pkt 2 decyzji KGP w sprawie CRDK z 2008 r., jak też ich nieusunięcie przed upływem 3 lat od dnia przyjęcia do służby,

tj. w terminie wskazanym w § 9 ust. 6 decyzji KGP w sprawie CRDK z 2012 r., Dyrektor BKiSz wyjaśnił tym, że CRDK był rozbudowywany etapami, równolegle z eksploatacją, bez przeprowadzenia okresu pilotażowego, podczas którego testy jego funkcjonalności pozwoliłyby na zidentyfikowanie problemów technicznych i funkcjonalnych oraz wyeliminowanie błędów i usterek mających istotny wpływ na prawidłowe jego funkcjonowanie.

(dowód: akta kontroli, str. 399, 640, 642-643, 923, 925-926, 1023).

Z-ca Dyrektora BKiSz wyjaśnił, że do grudnia 2011 r. z CRDK można było usuwać jednorazowo dane tylko jednego kandydata. Na tempo procesu usuwania danych miała ograniczona wydolność aplikacji CRDK oraz fakt, że upoważnienie do usuwania tych danych miało 3 pracowników realizujących również inne zadania. Od stycznia 2012 r. wprowadzono do CRDK możliwość grupowego usuwania danych. W 9 spośród 14 wskazanych przypadków, dane znajdujące się w CRDK zostały usunięte.

(dowód: akta kontroli str. 1024-1025)

*Ustalone
nieprawidłowości*

W przedstawionym wyżej obszarze stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Postanowienia § 10 ust. 1 i 2 decyzji Komendanta Głównego Policji Nr 164 z dnia 19 marca 2008 r. o przechowywaniu danych osobowych kandydata w CRDK przez okres do 5 lat od zakończenia wobec kandydata postępowania kwalifikacyjnego i ich usuwanie po upływie tego okresu, naruszały zasadę celowości określoną w art. 26 ust. 1 pkt 4 ustawy o ochronie danych osobowych, w związku postanowieniami § 28 ust. 1 rozporządzenia w sprawie postępowania kwalifikacyjnego z 2007 r. przez to, że dopuszczały możliwość przechowywania danych osobowych kandydata do służby w Policji przez okres znacznie dłuższy od najdłuższego okresu niezbędnego do osiągnięcia celu przetwarzania danych osobowych kandydata.
2. Postanowienia § 9 ust. 1 i 2 decyzji Komendanta Głównego Policji Nr 196 z dnia 12 czerwca 2012 r., nakazujące przechowywanie danych osobowych kandydata w CRDK przez okres 5 lat od dnia zakończenia postępowania kwalifikacyjnego i ich usuwanie po upływie tego okresu, naruszają postanowienia art. 26 ust. 1 pkt 4 ustawy o ochronie danych osobowych, w związku z postanowieniami § 43 rozporządzenia w sprawie postępowania kwalifikacyjnego z 2012 r. przez to, że dopuszczają możliwość przechowywania danych osobowych kandydatów do służby przez okres 5 lat od dnia zakończenia postępowania kwalifikacyjnego, tj. przez okres znacznie dłuższy, od najdłuższego okresu niezbędnego do osiągnięcia celu przetwarzania danych osobowych kandydata.
3. Postanowienia § 9 ust. 6 decyzji Nr 196 z dnia 12 czerwca 2012 r., umożliwiające przechowywanie danych osobowych kandydata w CRDK do 3 lat od dnia przyjęcia kandydata do służby w Policji, stanowią naruszenie art. 26 ust. 1 pkt 4 ustawy o ochronie danych osobowych przez to, że dopuszczają możliwość przechowywania danych osobowych osób, które nie są już kandydatami i których postępowanie kwalifikacyjne zostało zakończone, a zatem, wbrew ustawie, dopuszczają możliwość przetwarzania (w postaci przechowywania) danych osobowych pomimo osiągnięcia celu ich pozyskania.
4. Przepis § 9 ust. 1 i 2 decyzji Komendanta Głównego Policji Nr 196 z dnia 12 czerwca 2012 r., nakazujący przechowywanie danych osobowych kandydatów w CRDK przez okres 5 lat od dnia przerwania postępowania kwalifikacyjnego albo odmowy poddania kandydata postępowaniu kwalifikacyjnemu, stanowi naruszenie art. 26 ust. 1 pkt 4 ustawy o ochronie danych osobowych przez to, że dopuszcza możliwość przechowywania danych osobowych osób, których postępowanie kwalifikacyjne zostało zakończone, a zatem, wbrew ustawie, dopuszcza możliwość przetwarzania (w postaci przechowywania) danych osobowych pomimo osiągnięcia celu ich

pozyskania.

5. Przechowywanie w CRDK danych osobowych 11.186 osób przyjętych do służby w Policji, stanowi naruszenie wspomnianej zasady celowości, o której mowa w art. 26 ust. 1 pkt 4 ustawy o ochronie danych osobowych przez to, że przechowywano dane osób, które przestały być kandydatami do służby w Policji, a zatem, wbrew ustawie, w CRDK przechowywano dane osób, pomimo osiągnięcia celu pozyskania tych danych.

*Uwagi
dotyczące
badanej
działalności*

Najwyższa Izba Kontroli zwraca uwagę na brak możliwości rejestrowania w Centralnym Rejestrze Doboru Kandydatów dat zakończenia postępowań kwalifikacyjnych, co w praktyce uniemożliwia określanie czasu przetwarzania danych osobowych kandydatów, a w szczególności zweryfikowanie przestrzegania obowiązujących przepisów.

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia negatywnie przetwarzanie danych osobowych kandydatów do służby w Policji.

2. Organizacja i przebieg służby przygotowawczej

2.1 Organizacja służby przygotowawczej

*Opis stanu
faktycznego*

W okresie objętym kontrolą w Komendzie Głównej Policji nie formułowano planu (programu) służby przygotowawczej nowo przyjętych funkcjonariuszy, określono natomiast przebieg adaptacji zawodowej policjantów w służbie przygotowawczej. Nie ustalono, jakiego rodzaju zadania wykonują lub wykonywać powinni funkcjonariusze w służbie przygotowawczej w KGP.

Funkcjonariusze przyjmowani do służby w Policji przez KGP pełnią służbę na specjalistycznych stanowiskach takich jak: pilot, mechanik, starszy mechanik. Na stanowiskach tych wymagane są szczególne kwalifikacje i umiejętności zawodowe, określone m.in. przepisami prawa lotniczego oraz uregulowaniami wewnętrznymi KGP.⁵²

Funkcję opiekuna służbowego sprawował kierownik komórki organizacyjnej, w której policjanci pełnili służbę. Przełożonym, z racji sprawowania funkcji opiekuna służbowego, nie przysługiwało dodatkowe świadczenie finansowe.

(dowód: akta kontroli str. 235, 938-939, 985-995)

2.2 Przebieg służby przygotowawczej

*Opis stanu
faktycznego*

W okresie objętym kontrolą, do KGP na stanowiska wymagające szczególnych kwalifikacji, przyjęło 7 funkcjonariuszy. Wszyscy przyjęci funkcjonariusze złożyli, w terminie do tygodnia od dnia przyjęcia do służby w Policji, wymagane ustawą ślubowanie.

(dowód: akta kontroli str. 226, 235)

Na podstawie akt osobowych funkcjonariuszy ustalono, że:

- wszystkich 7 funkcjonariuszy skierowano do służby przygotowawczej;
- funkcjonariusze przyjęci do służby przygotowawczej w KGP rozpoczęli służbę na specjalistycznych stanowiskach takich jak: pilot, mechanik, starszy mechanik;
- wszyscy funkcjonariusze zostali mianowani na stopień posterunkowego. Nie określono czasu służby przygotowawczej na „3 lata”. Funkcjonariuszy mianowano na stanowiska: pilota (3 osoby), mechanika (3 osoby) i starszego mechanika (1 osoba),
- wszyscy funkcjonariusze skierowani zostali na szkolenie podstawowe. W przypadku 3 osób, termin szkolenia podstawowego ustalono na „po zakończeniu Mistrzostw Europy w Piłce Nożnej EURO 2012”. Z uwagi na zakres realizowanych zadań służbowych i posiadane specjalistyczne uprawnienia, 3 osobom umożliwiono odbycie przeszkolenia

⁵² Zarządzenie nr 1216 Komendanta Głównego Policji z dnia 2 listopada 2005 r. w sprawie metod form wykonywania zadań przez służbę Lotnictwo Policji (Dz. Urz. KGP Nr 18, poz. 125 ze zm.).

w systemie samokształcenia kierowanego⁵³.

Stwierdzono jeden przypadek awansu na stopień nadkomisarza Policji. Funkcjonariusz ten został mianowany na wyższe stanowisko służbowe starszego pilota, przy czym uwzględniono, że posiadał on w wojsku stopień kapitana.

W okresie objętym kontrolą, zgodnie z obowiązującymi przepisami, sporządzono opinie służbowe 2 policjantom. W obu przypadkach opiniowanie nastąpiło w związku z upływem pierwszego roku służby przygotowawczej. Funkcjonariusze uzyskali średnie oraz ponad przeciętne oceny punktowe w zakresie realizacji zadań i czynności oraz kompetencji ogólnych. W propozycjach dotyczących kierunków rozwoju zawodowego wskazano przeszkolenie na nowy typ śmigłowca. Mając na uwadze pozytywną opinię służbową oraz wysokie kwalifikacje zawodowe, obu funkcjonariuszom skrócono okres służby przygotowawczej. Obydwaj opiniowani uzyskali opinie służbowe stwierdzające ich przydatność do służby i zostali mianowani funkcjonariuszami w służbie stałej.

W opinii służbowej funkcjonariusza oznaczonego identyfikatorem nr 650190 stwierdzono brak daty tej opinii.

Z-ca Dyrektora BKiSz wyjaśnił, że opiniowano ww. funkcjonariusza za okres służby od 25 maja 2010 r. do 9 marca 2011 r., w związku z wnioskiem o skrócenie służby przygotowawczej. W dniu 8 marca 2011 r. Naczelnik ZLP GSzP przeprowadził, zgodnie z § 6 ust. 2 rozporządzenia, rozmowę kadrową z ww. policjantem, a zatem data 8 marca 2011 r. jest datą sporządzenia opinii, choć „faktycznie, nieumyślnie i przez niedopatrzenie, nie wpisano tej daty do rubryki na pierwszej stronie formularza”.

(dowód: akta kontroli str. 226-227, 639)

2.3 Analiza (badania, kontrole) służby przygotowawczej

W latach 2010 - 2012 Biuro Kontroli KGP nie prowadziło kontroli w jednostkach Policji w zakresie organizacji i przebiegu służby przygotowawczej. Dyrektor BKiSz wyjaśnił, że: „W okresie objętym kontrolą nie dokonywano analiz służby przygotowawczej. Przyjęcia do służby przygotowawczej w Komendzie Głównej Policji stanowią jedynie pojedyncze przypadki, które nie dają podstaw do prowadzenia badań tego zjawiska”.

(dowód: akta kontroli str. 236, 736)

Ustalono również, że BKiSz nie zgłaszało propozycji kontroli w zakresie organizacji i przebiegu służby przygotowawczej, do rocznych planów kontroli Biura Kontroli KGP.

Dyrektor BKiSz wyjaśnił, że służba przygotowawcza nie jest obwarowana przepisami prawa, które określałyby szczegółowo jej organizację i przebieg. Odejścia policjantów, posiadających jedynie 3 letni staż służby, stanowią niewielki odsetek ogółu policjantów zwalnianych ze służby. Posiadane przez BKiSz doświadczenie nie dawało wystarczających podstaw do wnioskowania o możliwości wystąpienia jakichkolwiek zagrożeń w tym obszarze. Nie było również informacji z zewnątrz, które wskazywałyby na konieczność objęcia kontrolą służby przygotowawczej.

(dowód: akta kontroli str. 940-941)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki, w przedstawionym wyżej zakresie, nie stwierdzono nieprawidłowości.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w zakresie organizacji i realizacji służby przygotowawczej w KGP.

⁵³ Zgodnie z § 5 ust. 2 rozporządzenia w sprawie szkolenia w Policji, w szczególnie uzasadnionych przypadkach Komendant Główny Policji może zezwolić na odbycie przez policjanta szkolenia w systemie samokształcenia kierowanego. Polega on na indywidualnym toku nauczania, udziale w obowiązkowych instruktażach oraz konsultacjach, uzyskiwaniu zaliczeń oraz składaniu egzaminów określonych w programie szkolenia zawodowego policjantów i przystąpieniu do egzaminu końcowego w terminie wyznaczonym dla policjantów odbywających to samo szkolenie w systemie stacjonarym.

3. System szkolenia nowo przyjętych funkcjonariuszy, w tym baza szkoleniowa

3.1 Potrzeby w zakresie szkolenia i liczba funkcjonariuszy, którzy ukończyli wskazane szkolenia

W okresie objętym kontrolą szkolenie zawodowe podstawowe ukończyło: w 2010 r. 1.915 policjantów, w 2011 r. - 3.374 policjantów, I półroczu 2012 r. - 2.449 policjantów.

Dyrektor BKiSz wyjaśnił, że „ (...) dane pochodzą z planów szkoleń przewidzianych do realizacji w 2012 r. w poszczególnych jednostkach szkoleniowych Policji i nie odzwierciedlają ostatecznej liczby absolwentów, która będzie znana po sporządzeniu zbiorczego sprawozdania z działalności szkoleniowej w lutym 2013 roku (...)”.

Ponadto Dyrektor BKiSz wyjaśnił, że „ (...) Potrzeby w zakresie szkolenia zawodowego podstawowego określane są w postaci limitów przyjęć do służby w Policji, które wraz z terminami doboru określa Komendant Główny Policji. (...) każdy funkcjonariusz bezpośrednio po przyjęciu do służby w Policji kierowany jest na szkolenie podstawowe. Zatem potrzeby szkoleniowe Policji w zakresie szkolenia zawodowego podstawowego w stosunku do nowo przyjmowanych policjantów zaspokajane są w całości. Jednakże z uwagi na fakt, że szkolenie zawodowe podstawowe trwa ok. 6,5 miesiąca i realizowane jest w sposób ciągły (tj. zakończenie jednej edycji umożliwia rozpoczęcie kolejnej, która może zakończyć się w roku następnym) potrzeby szkoleniowe określane w formie limitów przyjęć do służby w Policji na dany rok kalendarzowy nie są tożsame z liczbą osób kończących szkolenie w tym samym roku”.

Naczelnik Wydziału Koordynacji Naboru i Szkolenia BKiSz wyjaśniła, że zgodę Komendanta Głównego Policji na uczestnictwo w szkoleniu zawodowym podstawowym, w systemie samokształcenia kierowanego, otrzymało w 2010 r. - 4 policjantów, w 2011 r. - 5 policjantów, do 14 września 2012 r. - 3 policjantów.

System szkolenia policjantów nie przewiduje szkolenia na pierwszy stopień podoficerski oraz szkolenia aspiranckiego (na pierwszy stopień chorążego) policjantów w służbie przygotowawczej. Mianowanie na pierwszy stopień podoficerski i pierwszy stopień aspirancki uzależnione jest od ukończenia szkolenia zawodowego podstawowego, stażu służby, zajmowanego stanowiska i opinii służbowej. Natomiast szkolenie zawodowe dla absolwentów szkół wyższych (umożliwiające mianowanie na pierwszy stopień w korpusie oficerów młodszych Policji), na mocy § 4 ww. rozporządzenia, prowadzi się dla policjantów w służbie stałej.

Doskonalenie zawodowe policjantów, organizowane centralnie i realizowane przez jednostki szkoleniowe Policji, obejmuje 92 rodzaje kursów specjalistycznych (w tym językowych). W 47 z nich mogą uczestniczyć policjanci w służbie przygotowawczej⁵⁴. Ponadto policjanci w służbie przygotowawczej mogą brać udział w innych formach doskonalenia zawodowego: lokalnym i zewnętrznym organizowanych odpowiednio przez jednostki lub komórki organizacyjne Policji i podmioty pozapolicyjne. Tematyka przedmiotowych przedsięwzięć jest uzależniona od zdiagnozowanych potrzeb szkoleniowych i może także dotyczyć podnoszenia umiejętności językowych.

Dyrektor BKiSz wyjaśnił m.in. „ (...) Biuro Kadr i Szkolenia nie prowadzi ewidencji uczestników ww. przedsięwzięć z wyszczególnieniem policjantów w służbie przygotowawczej. Biorąc pod uwagę skalę zjawiska, uzyskanie informacji o policjantach będących w służbie przygotowawczej i uczestniczących w przedsięwzięciach centralnego i lokalnego doskonalenia zawodowego z pewnością byłoby bardzo pracochłonne i wymagałoby zaangażowania wielu przedstawicieli KWP, KPP/KMP i szkół policyjnych”.

(dowód: akta kontroli str. 241-243, 732)

⁵⁴ Szczegółowy wykaz programów tych kursów włączono do akt kontroli.

Od listopada 2010 r. kandydaci do służby w Policji mogą składać deklaracje przystąpienia do testu wiedzy, obejmującego swoim zakresem minimalny zakres treści kształcenia, określony przez Komendanta Głównego Policji⁵⁵.

W okresie objętym kontrolą deklaracje w tej sprawie złożyło łącznie 1.463 policjantów. Wynik pozytywny uzyskało 2 funkcjonariuszy, którzy jednak zrezygnowali z udziału w krótszym szkoleniu i złożyli raporty o skierowanie na 6,5 miesięczne szkolenie zawodowe podstawowe.

Natomiast w oparciu o § 3 ust. 3 ww. rozporządzenia w sprawie szkolenia w Policji, Komendant Główny Policji zawarł 39 porozumień ze szkołami wyższymi w kraju w sprawie realizacji wybranych treści kształcenia na kierunkach administracja, bezpieczeństwo narodowe, bezpieczeństwo wewnętrzne, prawo.

Jak wyjaśnił Z-ca Dyrektora BKiSz „Z informacji przekazanych przez uczelnie wyższe, z którymi Komendant Główny Policji zawarł przedmiotowe porozumienie, wynika, iż cykl kształcenia na wybranych kierunkach jeszcze się nie zakończył, a pierwszych absolwentów można się spodziewać w czerwcu 2013 r.”.

(dowód: akta kontroli str. 614-633)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki, w przedstawionym wyżej zakresie, nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie zapewnienie możliwości szkolenia dla wszystkich nowo przyjętych funkcjonariuszy.

3.2 Programy i plany szkolenia

3.2.1 Ramowe i szczegółowe programy szkolenia

Opis stanu
faktycznego

Zgodnie z art. 7 ust. 4a ustawy o Policji, Komendant Główny Policji określa programy szkoleń zawodowych policjantów. Kwestię tę reguluje rozporządzenie w sprawie szkolenia w Policji oraz decyzja nr 863 Komendanta Głównego Policji z dnia 5 grudnia 2007 r. w sprawie opracowywania, wprowadzania, zmiany i uchylania programów szkolenia zawodowego i programów nauczania⁵⁶.

Jak wyjaśnił Dyrektor BKiSz, w świetle obowiązujących ww. przepisów, w szkolnictwie policyjnym nie istnieje podział na ramowe i szczegółowe programy szkolenia. Kształcenie zawodowe policjantów realizowane jest w formie szkolenia zawodowego (podstawowego oraz dla absolwentów szkół wyższych) i doskonalenia zawodowego organizowanego centralnie (przez jednostki szkoleniowe Policji), lokalnie (przez jednostki organizacyjne Policji) oraz przez podmioty pozapolicyjne.

Program szkolenia, po jego opracowaniu i uzgodnieniu możliwości jego realizacji z biurami merytorycznymi KGP i z jednostkami szkoleniowymi Policji, wprowadzany był w życie decyzją Komendanta Głównego Policji.

W zakresie szkolenia podstawowego obowiązywały następujące programy:

- szkolenia zawodowego podstawowego,
- szkolenia zawodowego podstawowego dla policjantów, absolwentów wybranych kierunków studiów oraz osób, które zaliczą z wynikiem pozytywnym test wiedzy obejmujący treści kształcenia wybrane ze szkolenia zawodowego podstawowego policjantów,
- szkolenia podstawowego na czas zewnętrznego zagrożenia bezpieczeństwa państwa i wojny.

⁵⁵ § 3 ust. 4 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 19 czerwca 2007 r. w sprawie warunków odbywania szkoleń zawodowych oraz doskonalenia zawodowego w Policji (Dz. U. nr 126, poz. 877 ze zm.), zwane dalej „rozporządzeniem w sprawie szkolenia w Policji”, oraz Decyzja Nr 348 Komendanta Głównego Policji z dnia 22 listopada 2010 r. w sprawie programu szkolenia zawodowego podstawowego dla policjantów, absolwentów wybranych kierunków studiów oraz osób, które zaliczą z wynikiem pozytywnym test wiedzy obejmujący treści kształcenia wybrane ze szkolenia zawodowego podstawowego policjantów (Dz. Urz. KGP Nr 12, poz. 78 ze zm.).

⁵⁶ Dz. Urz. KGP Nr 23, poz. 176.

W związku z wprowadzonymi 1 czerwca 2010 r. zmianami organizacyjnymi w KGP, opracowywanie projektów programów szkolenia i programów nauczania w ramach doskonalenia zawodowego w Policji, przekazane zostało do realizacji Wyższej Szkoły Policji w Szczytnie⁵⁷.

(dowód: akta kontroli str. 243-252, 273-274, 622-633)

3.2.2 Realizacja programów szkolenia, dokumentowanie realizacji szkolenia i egzaminów końcowych.

Opis stanu faktycznego

Zgodnie z § 16 rozporządzenia w sprawie szkolenia w Policji, szkolenia organizują i prowadzą jednostki szkoleniowe Policji.

Jednostki te prowadzą dokumentację szkoleń, którą stanowią w szczególności: imienne wykazy, protokoły postępowania kwalifikacyjnego, rozkazy o włączeniu w stan słuchaczy szkolenia, plany zajęć, dzienniki szkoleń, protokoły zaliczeń, arkusze okresowej oceny słuchaczy, arkusze szkolenia strzeleckiego, rejestry wydanych dokumentów potwierdzających ukończenie szkolenia, rozkazy o wyłączeniu ze stanu słuchaczy szkolenia.

Absolwent szkolenia podstawowego otrzymywał świadectwo ukończenia szkolenia zawodowego zawierające ogólny wynik nauki oraz ocenę z egzaminu końcowego.

W 2010 r. do egzaminu końcowego szkolenia zawodowego podstawowego przystąpiło 1.915 słuchaczy. W terminie zasadniczym zaliczyło go 1.866 słuchaczy, do egzaminu w terminie poprawkowym przystąpiło i zaliczyło go pozostałych 49 słuchaczy.

W 2011 r. do egzaminu końcowego szkolenia zawodowego podstawowego przystąpiło 3.374 słuchaczy, z czego w terminie zasadniczym zaliczyło go 3.348 słuchaczy, do egzaminu w terminie poprawkowym przystąpiło i zaliczyło go pozostałych 26 słuchaczy.

Do dnia 30 czerwca 2012 r. do egzaminu końcowego szkolenia zawodowego podstawowego przystąpiło 2.418 słuchaczy. W terminie zasadniczym zaliczyło go 2.416 słuchaczy, do egzaminu w terminie poprawkowym przystąpiło i zaliczyło go pozostałych 2 słuchaczy.

Ze szkolenia zwolniono: w 2010 r. - 112 słuchaczy, w 2011 r. - 212 słuchaczy, a w I półroczu 2012 r. - 102 słuchaczy.

Ze szkolenia usunięto: w 2010 r. - 79 słuchaczy, w 2011 r. - 113 słuchaczy, a w I półroczu 2012 r. - 59 słuchaczy.

(dowód: akta kontroli str. 252-255)

Spośród 5 funkcjonariuszy, zatrudnionych w KGP na stanowiskach wymagających szczególnych kwalifikacji, 2 ukończyło szkolenie zawodowe podstawowe w systemie samokształcenia kierowanego, a 3 - je kontynuowało.

(dowód: akta kontroli str. 422-424)

3.2.3 Plany szkolenia

Opis stanu faktycznego

Szkolenia dla nowo przyjmowanych funkcjonariuszy prowadzone były na podstawie rocznego planu szkoleń, który sporządzany był przez poszczególne jednostki szkoleniowe w uzgodnieniu z Komendą Główną Policji.

Plany szkoleń zawodowych i plany centralnego doskonalenia zawodowego jednostek szkoleniowych Policji oraz korekty tych planów zatwierdzane były przez Z-cę Dyrektora BKiSz.

W okresie objętym kontrolą sporządzono łącznie 16 planów szkoleń zawodowych przewidzianych do realizacji w poszczególnych jednostkach szkoleniowych Policji oraz 50 ich korekt.

(dowód: akta kontroli str. 255-256, 423-424, 530-587)

⁵⁷ Za pismem Komendanta Głównego Policji I.dz. Ko-1137/2010 z dnia 20 kwietnia 2010 r.

3.3 Staże adaptacyjne.

Adaptacja zawodowa policjantów realizowana była na podstawie decyzji nr 374 Komendanta Głównego Policji z dnia 22 września 2009 r. w sprawie adaptacji zawodowej policjantów w służbie przygotowawczej⁵⁸. Przedmiotowy dokument określa cel adaptacji zawodowej oraz reguluje tryb jej prowadzenia, w tym zadania opiekuna stażu.

Zgodnie z § 2 decyzji nr 374 Komendanta Głównego Policji, adaptacja zawodowa policjanta składa się z następujących etapów:

- a) szkolenie zawodowe podstawowe,
- b) staż adaptacyjny realizowany poprzez delegowanie policjanta do czasowego pełnienia służby w oddziale prewencji Policji albo samodzielnym pododdziale prewencji Policji,
- c) wykonywanie obowiązków służbowych w jednostce organizacyjnej Policji, w której policjant pełni służbę przy wsparciu opiekuna służbowego.

Uzupełnieniem ww. dokumentu są, zatwierdzone przez Komendanta Głównego Policji, *Ramowe zasady odbywania adaptacji zawodowej przez policjantów delegowanych do czasowego pełnienia służby w oddziale albo samodzielnym pododdziale prewencji Policji*. W dokumencie tym określono m.in. zakres zadań do realizacji przez funkcjonariuszy Policji podczas adaptacji zawodowej.

(dowód: akta kontroli str. 256-257, 275-280)

Decyzję w sprawie skierowania do Oddziału Prewencji Policji (OPP) lub Samodzielnego Pododdziału Prewencji Policji (SPPP) policjantów każdego garnizonu podejmuje Komendant Główny Policji. Rozdzielnik delegowania policjantów na adaptację zawodową przesyłany jest do właściwych komend wojewódzkich (Stołecznej) Policji oraz do wiadomości do szkół policyjnych.

Dyrektor BKiSz wyjaśnił, że „*Propozycja delegowania policjantów na przedmiotową adaptację opracowywana jest każdorazowo przez Biuro Kadr i Szkolenia KGP, po uprzednich uzgodnieniach z komendami wojewódzkimi (Stołeczną) Policji. W ramach przedmiotowych uzgodnień z tymi jednostkami organizacyjnymi Policji określone są: możliwości realizacji przedsięwzięcia na terenie swojego garnizonu, bądź potrzeby przydzielenia dodatkowych sił wsparcia w związku z koniecznością zabezpieczenia ważnych imprez masowych, w tym np. Prezydencji RP w Radzie UE, czy też Mistrzostw Europy w Piłce Nożnej EURO 2012.. Należy również dodać, że możliwość realizacji przedsięwzięcia uzależniona jest od: wielkości bazy logistycznej, jaką dysponuje OPP lub SPPP, środków finansowych przyznanych na ten cel z budżetu jednostek samorządu terytorialnego, dysponowania odpowiednią liczbą kadry, umożliwiającą przydzielenie delegowanemu policjantowi opiekuna służbowego*”.

Na adaptację zawodową skierowano w 2010 r. - 2.685 policjantów, z których zwolniono z niej 12 osób, w 2011 r. – 2.232 policjantów (zwolniono - 20 osób), w 2012 r. (I półrocze) – 3.290 policjantów (zwolniono - 16 osób). Z adaptacji zawodowej zwalniani byli funkcjonariusze Policji, którzy realizowali zadania służbowe o szczególnym charakterze (np. zadania z zakresu techniki operacyjnej, piloci).

Dyrektor BKiSz wyjaśnił, że w 2010 r., na adaptację zawodową do OPP kierowani byli policjanci, którzy ukończyli szkolenie zawodowe podstawowe w IV kwartale 2009 r. i policjanci przyjęci do służby w Policji w I połowie 2010 r. W 2011 r. adaptację odbywali policjanci przyjęci do służby w Policji w II półroczu 2010 r. oraz policjanci przyjęci do służby w Policji w I kwartale 2011 r.

W kwestii przydzielania opiekunów dla funkcjonariuszy odbywających adaptację zawodową, Dyrektor BKiSz wyjaśnił, że „*Funkcję opiekuna służbowego w okresie odbywania szkolenia zawodowego podstawowego sprawuje przełożony policjanta oraz*

⁵⁸ Dz. Urz. KGP Nr 13, poz. 66.

nauczyciel policyjny. W okresie oddelegowania policjanta do czasowego pełnienia służby w oddziale lub samodzielnym pododdziale prewencji Policji jest to policjant wyznaczony przez dowódcę OPP lub SPPP. Od dnia ukończenia szkolenia zawodowego podstawowego do dnia zakończenia służby przygotowawczej przez policjanta funkcję opiekuna sprawuje kierownik komórki organizacyjnej, w której policjant pełni służbę, lub wyznaczony przez niego policjant”.

(dowód: akta kontroli str. 256-258, 275-280, 411, 425-430)

W okresie objętym kontrolą, na staż adaptacyjny do OPP w Warszawie⁵⁹ skierowano 5.702 osoby, do Wrocławia – 753 osoby, do Katowic – 739 osób, do Krakowa – 353 osoby, do Gdańska – 229 osób, do Poznania – 193 osoby i do pozostałych garnizonów – 238 osób.

Odnośnie kierowania policjantów do odbycia staży adaptacyjnych w innych niż macierzysty garnizonach, Dyrektor BKiSz wyjaśnił m.in. „Oddziałem prewencji Policji, do którego najczęściej kieruje się na adaptację zawodową policjantów zarówno z tego garnizonu, jak i w przeważającej większości z pozostałych garnizonów jest Oddział Prewencji Policji w Warszawie⁶⁰. Ze względu na nałożone zadania jak również obszerne zaplecze logistyczne, jednostka ta realizuje większość staży adaptacyjnych. Ponadto adaptacja zawodowa policjantów odbywa się również, choć w mniejszym wymiarze, w oddziałach prewencji Policji innych garnizonów. Sytuacja taka ma miejsce w przypadku dużej liczby absolwentów szkolenia zawodowego podstawowego, których nie jest w stanie jednorazowo przyjąć Oddział Prewencji Policji w Warszawie, lub gdy poszczególne województwa zgłaszają potrzebę przydzielenia dodatkowych sił wsparcia w związku z koniecznością zabezpieczania ważnych imprez masowych”.

Dwaj funkcjonariusze KGP, po ukończeniu szkolenia zawodowego podstawowego zostali zwolnieni przez Komendanta Głównego Policji z odbywania stażu adaptacyjnego w oddziale prewencji Policji. Uzasadnieniem był specyficzny charakter ich służby (personel lotniczy) oraz ograniczone zasoby osobowe funkcjonariuszy z taką specjalnością.

(dowód: akta kontroli str. 422-423)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki, w przedstawionym wyżej zakresie, nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w zakresie planów szkolenia i staży adaptacyjnych.

3.4 Baza szkoleniowa

Opis stanu
faktycznego

W okresie objętym kontrolą działalność szkoleniowa w Policji⁶¹ prowadzona była przez Wyższą Szkołę Policji w Szczytnie, Centrum Szkolenia Policji w Legionowie, Szkoły Policji w Katowicach, Pile i Słupsku oraz Ośrodek Szkolenia Policji w Łodzi, z siedzibą w Sieradzu (wyłącznie w 2012 roku).

W ww. jednostkach stan ilościowy kadry dydaktycznej wynosił: w 2010 r. - 723 osoby, w 2011 r. - 641 osób, w 2012 r. - 685 osób.

Średnia liczba czynnych miejsc kwaterunkowych w jednostkach szkoleniowych Policji wynosiła: w 2010 r. - 4.178 miejsc, 2011 r. - 3.881 miejsc, 2012 r. - 4.063 miejsca⁶².

W ciągu roku kalendarzowego liczba czynnych miejsc szkoleniowych ulegała zmianie z uwagi na przeprowadzane remonty:

⁵⁹ Oddział Prewencji Policji w Warszawie stanowi odwód Komendanta Głównego Policji i jest przeznaczony do działań na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej. Jest jednostką Policji, którą kieruje Dowódca Oddziału, podlegający Komendantowi Stołecznemu Policji i ma swoją siedzibę w Piasecznie pod Warszawą.

⁶⁰ Oddział Prewencji Policji Komendy Stołecznej Policji w Piasecznie.

⁶¹ W toku niniejszej kontroli poprzestano na danych ramowych, ponieważ funkcjonowanie szkół i ośrodków szkolenia w Policji jest przedmiotem osobnej kontroli nr P/12/185, którą prowadzi Delegatura Najwyższej Izby Kontroli we Wrocławiu.

⁶² Szczegółowe informacje zamieszczono w aktach kontroli.

- w 2010 r. wahała się w granicach od 4.002 do 4.356 miejsc,
- w 2011 r. wahała się w granicach od 3.801 do 4.018 miejsc.

Zgodnie z wyjaśnieniami Dyrektora BKISz, liczba czynnych miejsc szkoleniowych pokrywa się z możliwościami szkoleniowymi poszczególnych jednostek.

(dowód: akta kontroli str. 236, 239-271)

3.5 Korzystanie z bazy szkoleniowej innych służb i instytucji cywilnych

*Opis stanu
faktycznego*

Ustalono, że szkolenie zawodowe podstawowe dla nowo przyjmowanych funkcjonariuszy organizowane i prowadzone jest wyłącznie przez policyjne jednostki szkoleniowe. Wystąpiły jednak przypadki wykorzystywania przez jednostki szkoleniowe Policji do realizacji niektórych zajęć, w ramach szkolenia zawodowego podstawowego, obiektów pozapolicyjnych, z uwagi na ograniczone możliwości własnej bazy szkoleniowej.

W 2010 r. do przeszkolenia 2.729 policjantów wykorzystano poligon 4 Wojskowego Oddziału Gospodarczego w Gliwicach, Centralny Poligon Sił Powietrznych w Ustce, poligon jednostki wojskowej w Kazuniu Nowym.

Korzystano również z bazy szkoleniowej podmiotów cywilnych, takich jak Strzelnica Ligi Obrony Kraju w Szerominku k. Płońska, hala sportowa Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych nr 2 w Pile, strzelnica Polskiego Związku Łowieckiego w Sieradzu. Na obiektach tych przeszkolono 4.772 policjantów. Szkolenia obejmowały podstawowe elementy taktyki działania pododdziału Policji, strzelanie, taktykę i techniki interwencji.

(dowód: akta kontroli str. 236, 239-271)

3.6 Nadzór i kontrola szkolenia

*Opis stanu
faktycznego*

Działalność kontrolno-nadzorczą w KGP w zakresie szkolenia realizowały Biuro Kontroli KGP oraz Biuro Kadr i Szkolenia KGP.

Od czerwca 2010 r., w strukturze BKISz funkcjonował Zespół Koordynacji i Nadzoru nad Szkoleniem, który realizował działania z zakresu nadzoru nad szkoleniem i doskonaleniem zawodowym. Zadania te, wraz ze sposobem ich realizacji, określono w opracowywanych na rok 2010, 2011 i 2012 harmonogramach przedsięwzięć związanych z nadzorem nad funkcjonowaniem jednostek szkoleniowych Policji.

(dowód: akta kontroli str. 258-259, 495-498, 504-505, 522-523)

W 2010 r. Biuro Kontroli KGP przeprowadziło jedną kontrolę, w trybie uproszczonym, prawidłowości zorganizowania i realizacji szkolenia policjantów w Szkole Policji w Katowicach. W wyniku przeprowadzonej kontroli sformułowano i wdrożono 2 wnioski pokontrolne.

Pozostałe 6 kontroli w jednostkach szkoleniowych Policji, przeprowadzonych w okresie od 2010 r. do 2011 r., dotyczyło spraw finansowych i logistycznych. Na II i III kwartał 2012 r. zaplanowano 2 kontrole w jednostkach szkoleniowych Policji dotyczące spraw finansowych.

Z-ca Dyrektora Biura Kontroli KGP wyjaśnił, że jednostki szkoleniowe Policji mają w swoich strukturach komórki kontrolne, które kontrolują między innymi zagadnienia związane z organizacją i realizacją szkolenia. Dokumentacja planistyczna i realizacyjna podlega analizie pod kątem aktywności komórek kontrolnych w poszczególnych obszarach.

Ustalono, że w latach 2010-2012 w jednostkach szkoleniowych Policji zaplanowano następującą liczbę kontroli w zakresie organizacji i realizacji szkolenia: w CSP w Legionowie – 4 kontrole, w SP w Słupsku – 8 kontroli, w SP w Pile – 10 kontroli, w SP w Katowicach – 1 kontrola. Wyższa Szkoła Policji w Szczytnie takiej kontroli nie planowała.

Biuro Kadr i Szkolenia KGP w okresie objętym kontrolą zrealizowało 13 czynności związanych z nadzorem nad realizacją szkoleń zawodowych oraz centralnego doskonalenia zawodowego policjantów w służbie przygotowawczej. Działania te obejmowały badanie kart egzaminacyjnych (2 razy), obserwację przebiegu egzaminu

końcowego (5 razy), wizytację diagnostyczno-oceniającą (4 razy), monitoring wybranych edycji kursów specjalistycznych w 2 jednostkach szkoleniowych. Wizytacje diagnostyczno-oceniające w jednostkach szkoleniowych Policji zakończono sformułowaniem znacznej liczby wniosków pokontrolnych.

Działalność nadzorczą podsumowywano w corocznym sprawozdaniu przedstawianym przez Dyrektora Biura Kadr i Szkolenia do akceptacji Komendantowi Głównemu Policji.

(dowód: akta kontroli str. 259-262, 264-271, 471-494, 506-510, 513-514, 517-518, 524-529, 734-736, 858-919, 920-921)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki, w przedstawionym wyżej zakresie, nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w zakresie ewaluacji szkolenia.

3.7 Efektywność szkolenia

W 2010 r. opracowana została Koncepcja wizytacji szkolenia zawodowego podstawowego, zatwierdzona przez Z-cę Dyrektora BKiSz, do której, w celu „*usystematyzowania i ujednolicenia uzyskanych informacji*” wizytacji, włączono do wykorzystania następujące dokumenty i narzędzia badawcze:

- plan wizytacji (termin, cel, uczestników wizytacji oraz planowane przedsięwzięcia), sporządzany nie później niż 5 dni przed wizytacją i poprzedzany wymianą korespondencji z jednostką szkoleniową Policji w celu ustalenia szczegółów wizytacji;
- karta obserwacji zajęć dydaktycznych (narzędzie dokumentujące postępowanie hospitacyjne, spostrzeżenia z obserwowanych zajęć);
- arkusz ewaluacji zajęć dla słuchacza (narzędzie służące poznaniu opinii słuchaczy na temat przeprowadzonych zajęć);
- karta samooceny hospitowanego (kwestionariusz przeznaczony dla nauczyciela policyjnego, którego zajęcia były wizytowane);
- arkusz rozmowy pohospitacyjnej (służący omówieniu przeprowadzonych zajęć, porównaniu wniosków, uzgodnieniu zaleceń);
- arkusz stanu realizacji nadzoru i kontroli procesu dydaktycznego;
- arkusz zestawień statystycznych (służący głównie ocenie stanu realizacji nadzoru i kontroli nad procesem dydaktycznym oraz oceny dokumentacji dydaktycznej);
- zestaw materiałów pomocniczych (instrukcje przeznaczone dla członków zespołu wizytującego).

W 2011 r. opracowano Koncepcję wizytacji jednostek szkoleniowych Policji na 2011 rok. Wizytacje, obejmujące szkolenie zawodowe podstawowe, zaplanowano w szkołach Policji w Katowicach, Słupsku i Pile. Podobną wizytację, obejmującą szkolenie zawodowe podstawowe, zaplanowano na 2012 r. w Wyższej Szkole Policji w Szczytnie. Plany tych wizytacji ustalały, że zespół wizytujący ma się składać z przedstawicieli BKiSz, przedstawicieli jednostki szkoleniowej Policji (innej niż hospitowana) oraz przedstawicieli jednostek terenowych Policji, zaś funkcję koordynatora zespołu wizytującego pełnić miał przedstawiciel Zespołu Koordynacji i Nadzoru nad Szkoleniem Wydziału Koordynacji Doboru i Szkolenia BKiSz.

W związku z wprowadzonymi 1 czerwca 2010 r. zmianami organizacyjnymi w KGP, zadanie pomiaru efektywności szkolenia i doskonalenia zawodowego przekazane zostało do realizacji Wyższej Szkole Policji w Szczytnie.

(dowód: akta kontroli str. 262-264, 273-274, 443-470, 499-503, 511-512, 515-516)

W marcu 2010 r. w BKiSz opracowano dokument pt. Ewaluacja szkolenia zawodowego podstawowego, Raport końcowy zbiorczy (na zakończenie szkolenia). W dokumencie

przedstawiono wyniki badania ewaluacyjnego obejmującego szkolenie zawodowe podstawowe w okresie od 5 stycznia do 30 lipca 2009 r. Celem ewaluacji było uzyskanie informacji zwrotnej na temat programu, jego realizacji i rezultatów szkolenia. W podsumowaniu ww. opracowania zapisano m.in., że w badaniu udział wzięło 268 słuchaczy i 27 nauczycieli. Ankietowani słuchacze w ogólnej ocenie pozytywnie wypowiedzieli się na temat organizacji i realizacji szkolenia. Badani nauczyciele nie zgłosili uwag dotyczących treści programowych i ilości godzin.

(dowód: akta kontroli str. 281-307)

*Ustalone
nieprawidłowości*

W działalności kontrolowanej jednostki, w przedstawionym wyżej zakresie, nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w zakresie nadzoru nad szkoleniem.

IV. Uwagi i wnioski

*Wnioski
pokontrolne*

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, wnosi o:

1. Doprowadzenie postanowień § 9 ust. 1, 2 i 6 decyzji Nr 196 Komendanta Głównego Policji z dnia 12 czerwca 2012 r. w sprawie prowadzenia centralnego zbioru informacji o kandydatach do służby w Policji, do zgodności z art. 26 ust. 1 pkt 4 ustawy o ochronie danych osobowych, w związku z § 43 rozporządzenia w sprawie postępowania kwalifikacyjnego z 2012 r.
2. Usunięcie z CRDK danych osobowych przechowywanych niezgodnie z ustawą o ochronie danych osobowych.
3. Kontynuowanie przedsięwzięć w sprawie doprowadzenia do zgodności przepisów art. 28 ustawy o Policji z ustawą o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej.
4. Rejestrowanie w CRDK dat zakończenia postępowań kwalifikacyjnych.
5. Podjęcie działań mających na celu ujednolicenie testów sprawności fizycznej dla kandydatów do służby i policjantów.
6. Dostosowanie treści filmu instruktażowego dotyczącego testu sprawności fizycznej dla kandydatów, zamieszczonego na stronie internetowej KGP, do treści i warunków jego przeprowadzenia, określonych w obowiązującym rozporządzeniu MSW.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla Komendanta Głównego Policji, drugi do akt kontroli.

*Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń*

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK przysługuje Panu Komendantowi prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania.

Zastrzeżenia zgłasza się do Prezesa Najwyższej Izby Kontroli.

*Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków*

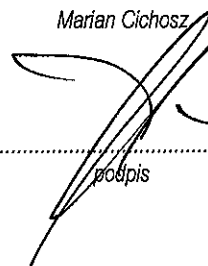
Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK, proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Warszawa, dnia 29.11 2012 r.

Wiceprezes
Najwyższej Izby Kontroli

Marian Cichosz

A stylized, handwritten signature in black ink, consisting of several sweeping, interconnected strokes. It is positioned above a horizontal dotted line.

podpis

